

INSPEKTIONEN FÖR STRATEGISKA PRODUKTER

Verksamhet & Årsredovisning 2010

ÅRETS VIKTIGA HÄNDELSER

Nya och ändrade PDA-föreskrifter

I februari träder nya och ändrade föreskrifter gällande produkter med dubbla användningsområden i kraft, vilket bland annat innebär nya föreskrifter gällande ansökan om tillstånd för förmedlingstjänster och en uppdaterad produktlista.

EU:s militära lista uppdateras

Inom COARM utarbetas och fastställs EU:s militära lista, en kontrollista för exportkontroll av konventionella vapen, och i februari antar rådet en ny uppdaterad lista.

ISP värd för nordisk-baltiskt nätverk

I mars är ISP värd för det årliga mötet inom det nordisk-baltiska nätverket för kemvapenkonventionen (CWC). Representanter från Norges, Danmarks, Finlands, Estlands och Lettlands nationella myndigheter tillsammans med representanter från OPCW (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons) deltog i mötet.

ISP:s årliga exportkontrollseminarium

I maj arrangeras ISP:s årliga exportkontrollseminarium där informeras bland annat om nyheter inom PDA-området, sanktioner, deltagande i EU-arbetet gällande exportkontroll, svensk exportkontroll idag och i framtiden. Utöver detta är Georg Pietsch, Federal Office of Economics and Export Control, från BAFA en av föreläsarna.

OPCW får ny generaldirektör

I juli tillträder ambassadör Ahmed Üzümcü som ny generaldirektör för OPCW (Organisation for Prohibition of Chemical Weapons) i Haag, Nederländerna. Ahmed Üzümcü, som kommer från Turkiet, har tjänstgjort senast som ambassadör vid FN:s högkvarter i Genève.

ISP besöker sydafrikanska NCACC

I september besöker ISP:s generaldirektör Andreas Ekman Duse den sydafrikanska exportkontrollorganisationen NCACC, The National Conventional Arms Control Committee.

Ny förordning gällande Iran

Den 25 oktober 2010 antar EU:s ministerråd förordning (EU) nr 961/2010 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning (EG) nr 423/2007. Förordningen konsoliderar tidigare sanktioner mot Iran.

Utökad ansvarsområde gällande sanktioner mot Iran

Regeringen utser i november ISP till behörig myndighet att hantera tillståndsansökningar och förhandsanmälan vid transaktioner till och från Iran, iranska personer, enheter eller organ.

Förändringar på ISP:s webbplats

En omfattande förändring av extern webbplats genomförs i syfte att hjälpa företagen i kontakten med ISP.

Innehåll

VERKSAMHET

Generaldirektören har ordet	4
ISP I KORTHET	
Uppdrag i korthet	8
ISP:s råd	10
Internationellt samarbete	11
Kunder, produkter och effektivitet	13
Organisation och medarbetare	14
VERKSAMHET I FOKUS	
Viktiga tendenser i den svenska och internationella exportkontrollen	16
Tillsynsbesök	19
Riktade sanktioner	20
Kemvapenkonventionen	21
Information för ökad kunskap	22
Statistiska uppgifter – försvarsmateriel	24

ÅRSREDOVISNING

Kort om resultatredovisningen	29
Exportkontroll	30
Förbud mot kemiska vapen	36
Nationell outreach	37
Sanktioner	38
Deltagande i EU:s verksamhet och exportkontrollregimer inklusive stöd till Regeringskansliet	40
Exportkontrollstöd (Tjänsteexport)	42
Organisationsstyrning	43
Finansiell redovisning	46

ÖVRIGT

Exportkontrollprocessen för FM	60
Processbilder för FM och PDA	61
Exportkontrollprocessen för PDA	62
Förkortningar, begrepp och andra källor	63

Generaldirektören har ordet

SVERIGES EXPORTPOLITIK avseende försvarsmateriel står på stadig grund, fast förankrad i den svenska riksdagen. Krigsmateriellagen från 1993 utgör fundamentet, men regelverket är så utformat att hänsyn ska tas till förändringar i svensk försvars-, säkerhets- och utrikespolitik. Den praxisutveckling som detta innebär diskuteras kontinuerligt i Exportkontrollrådet, där samtliga partier i riksdagen är representerade. Årligen rapporteras också praxisutvecklingen till riksdagen. Detta ger en internationellt sett unik parlamentarisk inblick i den svenska försvarsmaterielexporten och ger därmed legitimitet åt den förda politiken.

Global dimension

Sveriges säkerhet har idag en global dimension; svenska insatser mot pirater inom ramen för operation Atalanta och den svenska truppstyrkan i Afghanistan är de mest påtagliga exemplen på detta. Särskilt betydelsefullt är att hålla de internationella handelsvägarna öppna – vare sig det rör Adenviken, Malacca-sundet eller Hormuzsundet – och att bekämpa den internationella organiserade brottsligheten. Det är i det ljuset man ska se svensk export av exempelvis flygburna luftövervakningssystem och/eller marin utrustning till länder som brister i sin respekt för mänskliga rättigheterna. Detta innebär inte att mänskliga rättigheter sätts på undantag i mina bedömningar, men varje stat, oavsett regim, har folkrättsligt ett ansvar att kontrollera sina land-, luft- och sjöterritorier. Dessa territorier får inte bli en bas för terrorister, pirater eller organiserad brottslighet. Utrustning som kan användas för att kränka den egna befolkningens rättigheter eller som kan användas i aggressiva syften mot grannländer ska däremot inte exporteras till sådana länder.

Export av försvarsmateriel

När man diskuterar den svenska exporten av försvarsmateriel är det också viktigt att understryka den försvarspolitiska dimensionen. Sverige byggde under kalla kriget upp en betydande försvarsindustri. Även om den svenska försvarsmaktens beställningar under senare år kraftigt minskat, finns ett uttalat intresse att bevara den svenska kompetensen på vissa nyckelområden. Regeringen har i det sammanhanget uttalat vikten av försvarsindustriella samarbeten – i första hand med

länder inom EU, Norge och USA. Ska Sverige fortsatt vara en intressant partner för sådana samarbeten krävs en svensk förmågehöjd och även en förståelse för samarbetslandets exportkontrollpolitik. För samarbete med andra länder inom EU underlättas detta av en växande samsyn kring exportpolitiken, som bland annat manifesteras i EU:s gemensamma ståndpunkt från 2008. Denna ställer upp vissa kriterier som förutsättning för export till tredje land och ska enligt ISP:s instruktion tillämpas parallellt med de svenska riktlinjerna.

Den svenska exporten av försvarsmateriel utgör en dryg procent av Sveriges totala export, men av försvarspolitiska skäl är den en viktig del. Sedan år 2000 har exporten ökat stadigt, men det är då angeläget att påminna om att exporten i huvudsak handlar om ett begränsat antal mycket stora affärer. I sammanhanget är det också av vikt att notera att den svenska exportregelverket innebär långtgående åtaganden vad avser leveranssäkerhet. Har en stat valt att köpa ett svenskt system, ska man också kunna räkna med fortsatta leveranser av reservdelar och ammunition. Då ett systems livslängd kan vara uppåt 30 år, är det därför ytterst angeläget att vi på ISP gör grundliga analyser av nya köparländer och/eller nya systemleveranser. Följdleveranser utgör idag en betydande del av den svenska exporten.

Icke-spridningsarbete i samverkan

Även om det är exporten av försvarsmateriel som mest hamnar i fokus, har ISP ett mycket viktigt uppdrag på icke-spridningsområdet. I centrum står här Irans kärntekniska program där, mot bakgrund av starka misstankar om att detta syftar till utveckling av kärnvapen, såväl FN som EU fattat beslut om långtgående sanktioner. Den svenska exporten till Iran och de uppgifter som finns om handel med känsliga produkter via bulvaner i tredje land har sedan ett antal år krävt omfattande kontrollinsatser av ISP. Detta är emellertid ett uppdrag som inte kan lösas endast av oss. Ett samarbete med andra myndigheter med uppdrag inom icke-spridningsområdet krävs.

Sedan flera år sker operativ myndighetssamverkan genom den så kallade ISEK-gruppen. Under 2010 har på ledningsnivå etablerats ett Samverkansråd för icke-spridningsfrågor i syfte att på strategisk nivå finna

former för att effektivt hindra att svensk kompetens eller svenska produkter bidrar till utveckling av massförstörelsevapen. I det sammanhanget kan anmärkas att det är mycket olyckligt att ISP inte längre har möjlighet att inrikta FRA:s signalspaning. Denna rätt gav oss tidigare möjlighet att inrikta signalspaningen på ett sätt som gav underrättelseinformationen en direkt koppling till vårt uppdrag och den var därmed ett viktigt instrument för en effektiv exportkontroll.

Sedan 2007 har ISP ett uppdrag vad avser vissa finansiella transaktioner med Iran. Under 2010 skärptes EU:s sanktioner ytterligare gentemot landet genom ett övervakningssystem gällande transaktioner. Även om den svensk-iranska samhandeln minskat mot bakgrund av skärpningen, har kontrollen av betalningarna lett till en väsentlig ökning av vår ärendemängd.

Sanktionsavgifter

Att industrins interna kontrollprocesser fungerar väl är en central del av den svenska exportkontrollen. Därför kontrolleras dessa regelbundet vid ISP:s tillsynsbesök. Brister har upptäckts vid sådana besök, främst hos medelstora och små företag. Det kan handla om avsaknaden av stödjande dokumentation eller export av kontrollerade produkter utan ISP:s godkännande. Förseelserna må betraktas som ringa men är likafullt brott mot gällande lagstiftning. På sikt riskerar åtalseftergifter att leda till att den svenska exportkontrollen kan komma att undermineras. Därför överlämnade jag 2009 ett förslag till regeringen om införande av sanktionsavgifter för brott mot lagstiftningen av det slag som finns i en rad andra länder.

En svag länk

EU bedriver sedan ett antal år ett program för exportkontrollstöd till grannländer och viktiga handelspartners. Syftet är att förhindra att dessa fungerar som mellanstation för illegal vapenhandel eller för spridning av produkter dubbel användning. Programmet administreras av ISP:s tyska motsvarighet BAFA. ISP har här bidragit med expertkompetens och under året har överenskommelse träffats om ett djupare engagemang gällande programmets samarbetsländer i Östeuropa. Detta är ett synnerligen angeläget arbete, då världens ansträngningar att

kontrollera den internationella vapenhandeln och handeln med PDA-produkter aldrig kan bli riktigt effektiv utan alla staters aktiva medverkan.

Debatt

ISP har ansvar för ett känsligt och inte helt okontroversiellt politikområde. Det är då viktigt att skapa förtroende och förståelse för vårt arbete och att sprida kunskap om exportkontroll och icke-spridning. Etik och moral är också frågor som kontinuerligt diskuteras inom ISP. Rättssäkerhet, öppenhet och integritet är begrepp som ska vara en del av vår kultur och som ska prägla beslut och förhållningssätt.

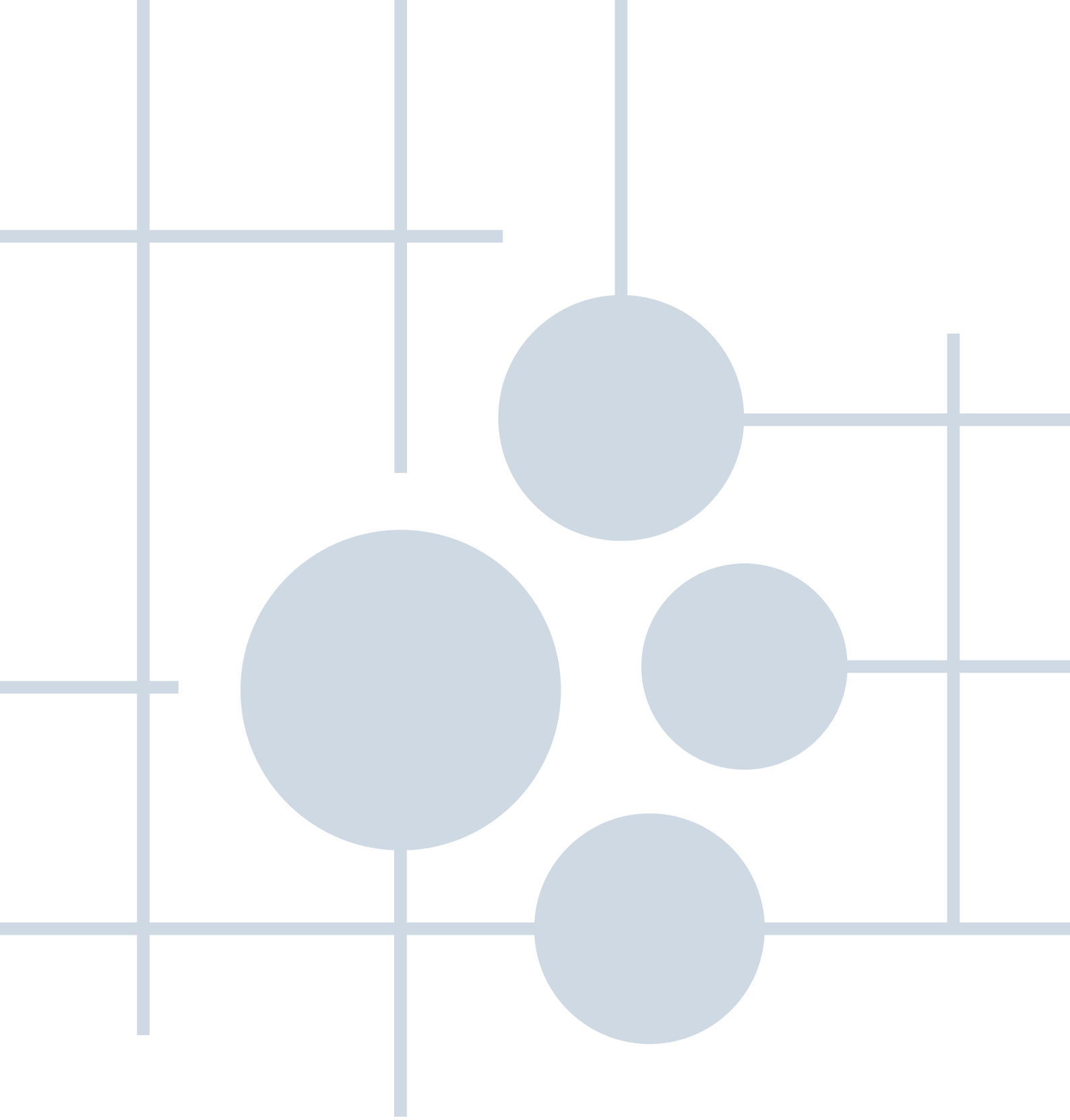
Mitt mål är att ha en öppen dialog med frivilligorganisationer och andra intresserade debattörer, och jag har därför gärna ställt upp i debatter om svensk försvarsmaterielexport. En debatt bör utgå från korrekta fakta och vara seriös, men vissa frivilligorganisationer valde under 2010 en mer aggressiv taktik genom publicering av en ”skämtseriebok” med personangrepp på ISP:s personal. På detta sätt skapar man inte en bra dialog.

På ett mer ”kulturellt” plan må noteras att pseudonymen Lars Keppler i sin nya deckare satte ISP och dess generaldirektör i fokus. Att på bokhandelsdiskar över hela Sverige på deckarens omslag se den fiktive generaldirektören på ISP hängd i en snara var kanske mindre lustbetonat. Men bokens intrig var spännande så det bjuder jag på. Fler än någonsin vet nu vad förkortningen ISP betyder!

Andreas Ekman Duse,
Generaldirektör

ISP
i korthet

Uppdrag i korthet

ISP ÄR EN STATLIG MYNDIGHET med uppdrag att kontrollera produktion och export av strategiska produkter. Detta är produkter och teknologier som kan användas militärt och/eller för framställning och nyttjande av massförstörelsevapen.

ISP:s uppdrag är en viktig del av svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Förutsättningar för framgång är en kompetent och engagerad personal samt ett nära och aktivt samarbete med andra berörda myndigheter som till exempel Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA), Säpo, Tullverket och Polisen samt med svenska industriföretag liksom europeiska och multilaterala samarbetsorgan. Kontakter med frivilligorganisationer, som Svenska Freds- och Skiljedomsförbundet, Svenska Röda Korset, Diakonia och Amnesty, är också viktiga.

ISP arbetar efter de lagar som riksdagen bestämt, efter EU-förordningar och de åtaganden som finns inom det internationella samarbetet.

Kontroll och tillsyn

Sverige har en avancerad försvarsindustri och ett flertal högteknologiska företag som i många avseenden är världsledande. ISP kontrollerar viss produktion samt export av dessa produkter.

Varje år genomför ISP tillsammans med Tullverket och polisen tillsynsbesök hos företag som står under tillsyn. Vid besöken kontrollerar ISP att företaget känner till gällande regelverk, vilka materiel som är under exportkontroll och att kunskapen om detta är införlivad i arbetsprocesserna.

Försvarsmateriel

Försvarsmateriel (FM) är produkter som vapen, ammunition, spanings- och mätutrustningar samt skyddsmateriel eller andra för militärt bruk utvecklade produkter. Det är ISP:s uppgift att pröva ansökningar om tillverkning och utförelse av försvarsmateriel.

Marknadsföring är inte tillståndspliktig, dock är företagen skyldiga att regelbundet redovisa sina marknadsföringsaktiviteter. Innan tillstånd till utförelse ges krävs ett slutanvändarintyg från köparen, som därmed förpliktar sig att inte vidareexportera aktuell

materiel. Frågor om framtida export av avancerade försvarsmaterielsystem till nya mottagarländer redovisas för Exportkontrollrådet. Enligt lagen om krigsmateriel ska ärenden av principiell betydelse överlämnas till regeringen för beslut.

Produkter med dubbla användningsområden

Produkter med dubbla användningsområden (PDA) är produkter som har en etablerad civil användning. Verktygsmaskiner, värmväxlare, krypteringsutrustning, IR-kameror, mikroorganismer och kemikalier är exempel på sådana produkter. Det är angeläget att dessa inte hamnar i fel händer och kommer till användning för internt förtryck, för tillverkning eller nyttjande av massförstörelsevapen eller i terrrorsyfte av stater eller enskilda aktörer.

Huvudregeln för PDA är att export ska tillåtas om inte särskilda skäl, till exempel viss militär slutanvändning eller produkternas beskaffenhet, talar emot.

Nationell myndighet för kemvapenkonventionen

ISP är nationell myndighet för kemvapenkonventionen. Genom staters åtagande i den bedrivs ett omfattande arbete runt om i världen med att avveckla de kemiska vapen som fortfarande finns kvar i vissa länders vapenarsenal och samtidigt se till att det inte sker någon nyproduktion. Inspektörer från OPCW är årligen i Sverige för att verifiera deklarerade genom inspektioner på svenska fabriksanläggningar.

En annan viktig del i ISP:s arbete med kemvapenkonventionen är att fungera som knutpunkt för svensk kemisk industri och berörda myndigheter: Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarsmakten.

Riktade sanktioner

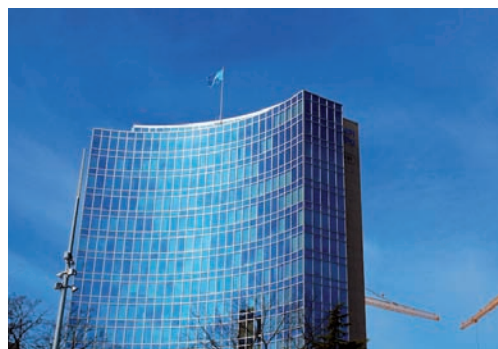
Vissa länder, företag eller personer har fått begränsade möjligheter att handla med strategiska produkter på grund av sanktioner. Begränsningarna innebär exempelvis att tillgångar och ekonomiska resurser har blivit frysta, samt att vissa produkter är förbjudna att exportera till dessa länder. Syftet med detta är att påverka ett land att upphöra med ett visst beteende

eller att genomföra vissa reformer. FN och EU beslutar om sanktioner och idag finns sanktioner mot Iran, Nordkorea, Burma/Myanmar, Liberia och Somalia.

Verksamhetsområdet riktade sanktioner avser tillståndsprövning för export av kontrollerade produkter, prövning av frisläppande av frysta tillgångar, och finansiella transaktioner.

Internationellt samarbete, stöd och bistånd

Ett sätt att få den internationella exportkontrollen att fungera är att ha ett väl utvecklat samarbete, dels inom EU och dels genom exportkontrollregimer, samt att utbilda och informera de stater där exportkontrollen inte är lika utvecklad. Detta internationella stöd och bistånd, så kallad outreach, ges till länder i EU:s närområde och andra prioriterade länder. Syftet är att stärka exportkontroll och icke-spridning och därmed bidra till ökad global säkerhet.

ISP:s uppdrag i bilder.

ISP:s råd

TILL ISP:S VERKSAMHET finns tre råd knutna, Exportkontrollrådet, Teknisk-vetenskapliga rådet och Samverkansrådet.

Exportkontrollrådet (EKR)

EKR är ett rådgivande organ till ISP och ordförande i rådet är ISP:s generaldirektör, Andreas Ekman Duse. Ledamöterna utses av regeringen efter förslag från de politiska partierna. En viktig utgångspunkt vid val av ledamöter till rådet är att de ska ha stor erfarenhet av riksdagsarbete samt vara väl förtrogna med svensk försvars-, utrikes- och säkerhetspolitik.

Nuvarande ledamöter förordnades efter 2006 års val. Förordnandet gäller till och med den sista december 2010. Rådet består av elva ledamöter och sammanträder cirka tio gånger per år. Moderaterna och Socialdemokraterna har tre ledamöter vardera medan övriga partier har var sin ledamot. Vid rådets sammanträden deltar även representanter från Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet.

ISP redovisar samtliga utförelseärenden för EKR. Diskussioner inom EKR avser såväl FM- som PDA-ärenden där ISP behöver råd inför sina ställningstaganden. Detta kan gälla nya mottagarländer, länder där utvecklingen nödvändiggör en ny prövning eller situationer som fordrar en särskild uttolkning av riktlinjerna. Den parlamentariska insynen i exportkontrollprocessen är unik och flera länder både inom och utanför EU är intresserade av den svenska modellen.

Ledamöter 2007-2010

- Annicka Engblom (m)
- Björn Leivik (m)
- Göran Lennmarker (m)
- Lennart Rohdin (fp)
- Jan Andersson (c)
- Else-Marie Lindgren (kd)
- Lars Johansson (s)
- Tone Tingsgård (s)
- Majléne Westerlund Panke (s)
- Peter Pedersen (v)
- Lars Ångström (mp)

Teknisk-vetenskapliga rådet (TVR)

Principiellt viktiga klassificeringsärenden som avser försvarsmateriel och produkter med dubbla användningsområden avgörs efter samråd med ISP:s Teknisk-vetenskapliga råd, TVR, vars ledamöter är ledande befattningshavare vid skilda akademier och tekniska myndigheter. Rådet sammanträder normalt kvartalsvis men kan om så behövs sammanträda oftare. ISP:s generaldirektör utser rådets ledamöter.

Ledamöter, förordnade till 1 juli 2012

- Eva Lindencrona
Avd. chef Dir., VINNOVA
- Martin Rantzer,
Avd.chef, FOI
- Prof. Erik Sandewall
Linköpings universitet
- Prof. Björn Nilsson (från 2009)
Vd, Kungl. IngenjörsvetenskapsAkademien, IVA
- Dr. Henrik Friman (från 2009)
Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI
- Per-Erik Petersson (från 2009)
Tek. direktör, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
- Nils Svartz (från 2009)
Överdirektör, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

Samverkansrådet (SVR)

Nationellt och internationellt samarbete är en viktig del i icke-spridningsarbetet. År 2009 initierade ISP ett nationellt strategiskt samarbete för att på myndigheternas ledningsnivå bättre kunna koordinera prioriteringar och resursfördelning på detta område. Rådet formaliserades under 2010 och består av representanter från FOI, FRA, MUST, Säpo och Tullverket, utöver representanter från ISP. Avsikten är att Samverkansrådet ska sammanträda kvartalsvis.

Internationellt samarbete

ISP DELTAR REGELBUNDET i såväl bilaterala och multilaterala samarbeten, liksom samarbete inom EU.

Bilateralt samarbete

Ifråga om bilateralt samarbete är det främst inom försvarsmaterielområdet som detta är formaliserat. En typ av samarbete är en följd av att utveckling och anskaffning av försvarssystem i allt större utsträckning sker i samarbete med såväl andra länder som mellan försvarsindustrier. De samarbetsavtal för gemensam utveckling av försvarsmateriel som Sverige ingår med andra stater brukar även reglera hur staterna ska hantera prövning om export till andra stater. I denna typ av samarbete medverkar ISP i bilaterala arbetsgrupper. Med USA, Australien och Sydafrika har särskilda bilaterala exportkontrollanx etablerats. Under året har bilaterala exportkontrollsamtal förts med bland annat Norge, Spanien, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Sydafrika och USA. Härutöver har ISP även bilaterala kontakter rörande icke-spridningsfrågor. Dessa samarbeten brukar emellertid inte vara formaliserade genom avtal utan ske på mer ad hoc-basis.

Multilateralt samarbete

Ett av de multilaterala samarbeten där ISP har en aktiv roll som ansvarig för den arbetsgrupp som behandlar transfer- och exportkontrollfrågor är sexnationssamarbetet (FA/LoI mellan Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien, Sverige och Tyskland). I enlighet med FA/LoI:s tillämpningsöverenskommelse och i egenskap av nationell representant för exportförfaranden arbetar ISP även med olika samarbetsprojekt. Under det gångna året har denna arbetsgrupp diskuterat implementering av EU-direktivet om förenkling av villkoren för överföring av försvarsmateriel inom gemenskapen.

ISP har även medverkat i nordisk-baltiska möten gällande exportkontrollsamarbete inom FM och PDA samt särskilda möten för kemvapenkonventionen. Härutöver har ett nytt nordiskt samarbete etablerats på Finansinspektionens initiativ avseende sanktioner gällande Iran, i vilket ISP deltar.

EU-samarbetet

I rådsarbetsgruppen COARM stödjer ISP Utrikesdepartementet med expertis. I denna grupp diskuterar EU:s medlemsstater regelbundet ”EU:s gemensamma ståndpunkt om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel”.

Under 2010 har ISP på regeringens uppdrag även representerat Sverige i den kommitté som kommissionen bildat för genomförandet av direktivet om förenkling av villkoren för överföring av försvarsmateriel inom gemenskapen.

ISP stödjer även Utrikesdepartementet i den rådsarbetsgrupp som behandlar frågor rörande PDA (WPDU) med främst expertkunskap vad gäller tillämpning och teknikkompetens. Vidare representerar ISP Sverige i den grupp som utbyter erfarenheter av tillämpningen av förordningen.

Deltagare på nordiskt-baltiskt CWC-möte i Stockholm 2010.

Exportkontrollregimer

De internationella exportkontrollregimerna spelar en mycket viktig roll för den internationella exportkontrollen.

De multilaterala exportkontrollregimerna är:

- Wassenaar-arrangemanget (WA) – kontroll av produkter och teknik kopplade till konventionella vapen.
- Missilteknologikontrollregimen (MTCR) – material, utrustning och teknik för ballistiska missiler.
- Nuclear Suppliers Group (NSG) – produkter och teknik med bäring på nukleära vapen.
- Australiengruppen (AG) – produktionsutrustning, material som kan ha ett användningsområde för kemiska och biologiska vapen.

Syftet med regimerna är att dessa ska identifiera varor och teknologier som bör underställas exportkontroll, fastställa riktlinjer för att effektivisera exportkontrollen, utbyta information om spridningsrisker samt främja icke-spridning i kontakter med länder utanför regimerna.

ISP deltar aktivt i arbetet i dessa exportkontrollregimer. Det expertstöd som ISP lämnar till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) är främst inom två områden. Dels ger ISP expertstöd på det tekniska området, dvs. när det förhandlas om vad som bör vara med respektive tas bort från kontrollistorna, dels representerar ISP Sverige i de grupper där praktiska frågor diskuteras, exempelvis avseende tillståndsgivning och efterlevnadskontroll.

Det finns också inom ramen för kemvapenkonventionen (CWC) en exportkontroll av kemikalier som utgör ursprungssämnen till kemiska vapen.

Delegater från Ukraina och USA under ett expertmöte i Wassenaar Arrangement.

Kunder, produkter och effektivitet

ISP:S KUNDKRETS består av svenska företag som hanterar verksamhet som ligger inom ramen för de olika kontrollagstiftningarna.

Inom området försvarsmateriel finns cirka 150 svenska företag varav ett 40-tal bedriver export. Inom området produkter med dubbla användningsområden har ISP regelbunden kontakt med företag som exporterar produkter utanför EU och som därför behöver tillstånd. Inom kemiområdet är det ett 20-tal företag som omfattas av årlig deklarationsplikt i enlighet med kemvapenkonventionen.

De företag som verkar inom exportkontroll är ofta medlemmar i Sveriges Exportkontrollförening. Föreningen certifierar exportkontrollhandläggare samt anordnar utbildningar, kurser och seminarier kring exportkontroll. ISP deltar regelmässigt som föreläsare vid dessa. Flera av företagen är också medlemmar i Säkerhets- och försvarsföretagen, som är en intresseförening för företag som är verksamma inom försvarsindustrin i Sverige. Svensk försvarsindustri deltar även i det europeiska samarbetet genom medlemskap i Aerospace and Defence Industries Association of Europe (ASD).

ISP:s webbplats är en viktig del i kommunikationen med företag, allmänhet och media.

Ny kundwebb – ökad effektivitet

Ett av ISP:s mål är att förenkla administrationen för företagen. Under föregående år påbörjades ett arbete med att se över bland annat informationsmaterial, blanketter och webbplats, vilket har fortlöpt under 2010. Genom att förbättra webbplatsen möjliggör ISP även för medborgare, organisationer och media att få ökad insyn i verksamheten.

ISP har sedan början på året en ny kundwebb, där den som ansluter sig kan kommunicera och hantera de flesta ärenden elektroniskt. Arbetet med det elektroniska verktyget är under ständig utveckling i syfte att hela tiden effektivisera handläggningen av ärenden.

Produkter – service och tjänster

Inom ISP:s verksamhetsområden kontroll och tillsyn av FM och PDA, samt icke-spridning av kemiska vapen, ingår en omfattande rådgivning för att hålla företagen à jour med lagstiftningen, bland annat genom möten och seminarier.

Vid tillsynsbesöken, som är en viktig del i vår verksamhet, gör vi en granskning av hur företaget hanterar bland annat förhandsbesked, anbuds- och utvärdering, utförelsetillstånd och leverans- och avgiftsdeklarationer samt hur denna hantering stämmer överens med företagets policydokument, instruktioner och rutiner.

Organisation och medarbetare

ISP HAR EN BUDGET på cirka 27 miljoner kronor. Under 2010 hanterades drygt 5 000 ärenden. Avgifter tas ut av de företag som har tillverkat och fakturerat kontrollerade produkter och ska täcka huvuddelen av ISP:s kostnader.

Sedan 2009 gäller ett nytt system där företagen betalar avgift uppdelat mot tre avgiftskollektiv FM, PDA och CWC. För ISP:s stöd till Regeringskansliet inom internationell verksamhet finns ett anslag, vilket inte belastar företagens avgifter.

ISP ska vara en attraktiv arbetsplats där våra medarbetare ska trivas och må bra. Vi erbjuder olika personalförmaner, exempelvis subventionerad friskvård och massage. Satsning görs på att anpassa miljön enligt Handikappombudsmannens normer och krav. ISP är centralt belägen i Stockholms city i ljusa och luftiga lokaler med arbetsanpassad utrustning.

Under 2010 arbetade 22 personer på ISP, fördelat på 10 kvinnor och 12 män. Medelåldern var 45,7 år. Under året har tre rekryteringar gjorts och gällt tjänster inom kärnverksamheten.

Kön (antal)	Åldersfördelning mellan kvinnor och män (antal)							
	-30	-35	-40	-45	-50	-55	-60	-65
Kvinnor (10)	1	2	3	1	-	-	1	2
Män (12)	-	-	2	4	2	-	-	3

Organisation

- Generaldirektör och stf. GD
- Verksamhetsstöd, där administration, juridik och kommunikation ingår
- Försvarsmateriel
- Produkter med dubbla användningsområden/ Kemvapenkonventionen/Sanktioner
- Processer: tillstånd och tillsyn

Ledning

- Andreas Ekman Duse, generaldirektör
- Jan-Erik Lövgren, stf. generaldirektör, chef FM
- Christina Moquist, administrativ chef
- Magnus Danielsson/Richard Tornberg, chef PDA (växling i december)
- Diana Malm, kommunikationsansvarig

ISP:s medarbetare.

Foto: Thorleif Robertson

Systematiskt miljö- och arbetsmiljöarbete

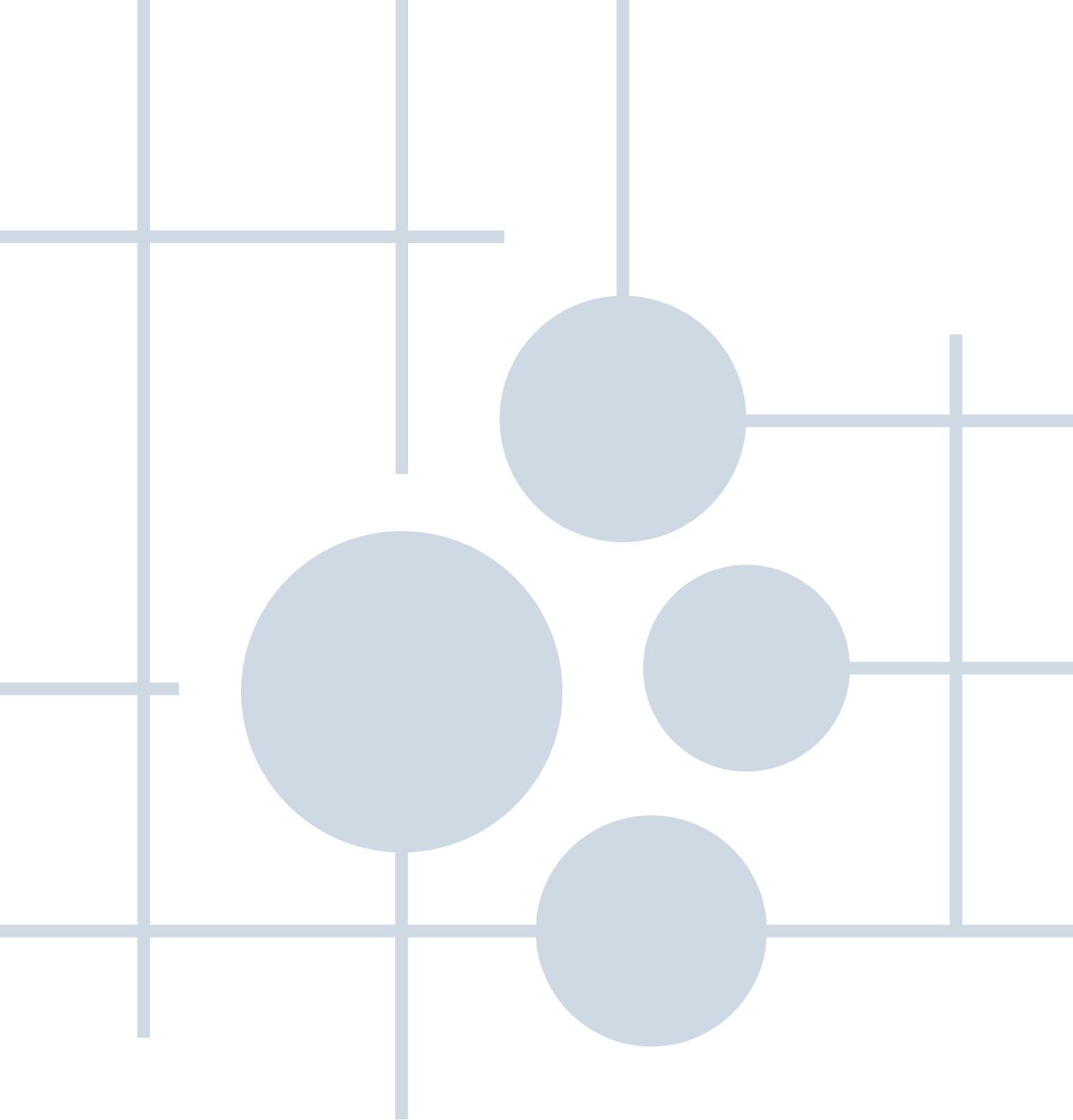
ISP lägger stor vikt på systematiskt arbetsmiljöarbete, där en arbetsmiljögrupp leder arbetet. Under året har gruppen bland annat gjort en översyn av arbets- och flexitidsavtal samt introduktionsprogram för nyanställda.

ISP:s har tagit fram en handlingsplan för hållbar utveckling, miljöpolicy, i syfte att kontinuerligt verka för förbättringar i miljöarbetet genom att fortlöpande utvärdera och förbättra miljömålen. Handlingsplanen avser perioden 2009–2011.

Kompetensutveckling

För att möta kommande generationsväxling förbereder sig ISP genom nyrekrytering samt erbjuder personalen möjlighet till individuell kompetensutveckling.

Övergripande kompetensutveckling sker löpande. Under året har personalen bland annat genomgått en brand- och utrymmesövning och flera hälsoföreläsningar. Vidare har interna och externa föreläsningar genomförts.

Verksamhet
i fokus

Viktiga tendenser

i den svenska och internationella exportkontrollen

SPRIDNINGEN AV MASSFÖRSTÖRELSEVAPEN (MFV) är ett av de allvarigaste hot som världen står inför. Den svenska exportkontrollen avseende produkter med dubbla användningsområden (PDA) syftar ytterst till att förhindra denna spridning och då främst genom att säkerställa att svenska produkter inte hamnar i orätta händer. Det är ISP:s uppdrag att kontrollera att industri, förmedlare eller forskningsinstitutioner i Sverige inte bidrar till utveckling av MFV. ISP:s ansvar är inte bara att identifiera aktörerna och stoppa dem från köp i Sverige, utan också att identifiera eventuella frontföretag och mellanhänder i tredje land, att höja medvetenheten hos svenska företag, finansbolag och forskningsinstitutioner, samt att bidra till en vidareutveckling av det internationella samarbetet inom exportkontrollregimer och inom EU.

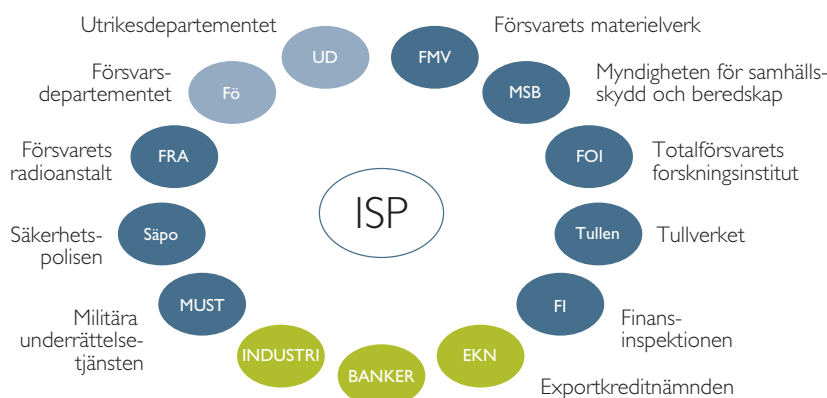
På motsvarande sätt är det angeläget att svenskproducerad försvarsmateriel inte hamnar i länder där de kan komma att utnyttjas i aggressiva syften eller till förtryck av den egna befolkningen. Tillståndsprövning vid export sker här med utgångspunkt inte bara i de svenska riktlinjerna utan även i EU:s gemensamma ståndpunkt med gemensamma regler för export av militär teknik och försvarsmateriel. I prövningen måste också hänsyn tas till de försvars-, säkerhets- och utrikespolitiska förändringar som sker; exempelvis försvarspropositionernas skrivningar om vikten av internationella samarbeten och regeringsskrivelsen avseende Sveriges politik för hållbar utveckling.

Produkter med dubbla användningsområden

I arbetet med att förhindra spridning av MFV utgör exportkontrollregimerna ett viktigt instrument. Det är därför av största vikt att det arbete som sker inom regimerna intensifieras och stärks. Här kan särskilt lyftas fram vikten av att upprätthålla och besluta om relevanta kontrollistor över produkter som kan användas för framställning av MFV. 2011 är ett så kallat utvärderingsår i Wassenaar Arrangement (WA), där de deltagande staterna kommer att diskutera hur det inbördes arbetet kan förbättras. Här är det Sveriges förhoppning att de arbetsgrupper som bildats lägger fram förslag som ytterligare stärker regimen.

Arbetet med icke-spridningsfrågor engagerar flera svenska myndigheter. Ett väl fungerande samarbete mellan dessa är en förutsättning för att uppnå ett effektivt icke-spridningsarbete. I syfte att ytterligare stärka och fördjupa samarbetet har regeringen på ISP:s förslag inrättat ett Samverkansråd. Detta råd ger berörda myndigheter en möjlighet att på strategisk nivå koordinera och prioritera icke-spridningsfrågorna i syfte att uppnå största möjliga effekt på satsade resurser. Förutom detta krävs även ett samarbete kring arbetsformer på operativ nivå och att information delas.

Antalet PDA-ärenden fortsätter att öka, vilket inte minst gäller antalet förfrågningar om förhandsbesked inför potentiell export. En del av denna ökning är en följd av ISP:s utökade informationsinsatser, men också en konsekvens av de sanktioner

ISP samverkar med olika aktörer i Sverige.

som införts mot bland annat Iran. Detta ställer krav på att ISP finner metoder att effektivisera tillståndsprovningen för att på så sätt frigöra resurser som kan användas för att hantera de mer komplexa ärendena.

Under senare år har det blivit allt viktigare att säkerställa att slutanvändaren och slutanvändningen är den som anges i ansökningarna. Ett sätt att uppnå detta är att i ökad utsträckning ställa krav på de exporterande företagen att de har kunskap om sina kunder liksom att de kontrollerar att de produkter som exporteras används på angivet sätt. Detta ställer högre krav på såväl företagets interna exportkontrollprogram som på ISP:s tillsynsverksamhet.

Ett allt flitigare utnyttjat instrument i icke-spridningsarbetet har under senare år varit olika typer av finansiella sanktioner. I exempelvis Iran finns idag ett antal sanktionerade banker, företag och personer och sedan oktober 2010 måste transaktioner med Iran som överstiger 40 000 euro godkännas av ISP. Syftet är att försäkra sig om att transaktionen på intet sätt är kopplad till utveckling av MFV.

En ansvarsfull hantering av försvarsmaterielexporten

Under 2010 exporterades försvarsmateriel till 56 länder samt jakt- och sportskytteammunition till ytterligare sju länder. Den totala exporten är i stort oförändrad i jämfört med 2009 (13,7 mdkr respektive 13,5 mdkr). Som vanligt utgjorde exporten till de nordiska länderna, EU och ett antal väl etablerade mottagarländer utanför EU merparten av den svenska exporten. De fem största mottagarländerna av svensk försvarsmateriel 2010 var Nederländerna, Storbritannien, Pakistan, USA och Sydafrika. Här kan konstateras att enskilda materielsystem svarar för i princip hela den samlade exporten till enskilda länder. Exempel på detta är Pakistan (fortsatta leveranser av Erieye-systemet samt följdleveranser av luftvärnsmateriel), Indien (följdleveranser till tidigare levererad armémateriel), Singapore (marin materiel) samt Sydafrika (JAS 39 Gripen). För Pakistan gäller att inga nya affärer för närvarande godkänns på grund av situationen i landet.

Nya större leveranser 2010 är export av luftburet övervakningssystem till Förenade Arabemiraten och pansarvärnssystem till Saudiarabien. Exporten till

EU-samarbete är en viktig del inom arbetet med exportkontroll.

Saudiarabien bygger på ett förhandsbesked som lämnades 2002 i ljuset av de diskussioner som då fördes om ett MoU (Memorandum of Understanding) på försvarsområdet mellan Sverige och Saudiarabien. Ett förhandsbesked innebär att företaget kan påräkna tillstånd att offerera och exportera om inga väsentligt nya omständigheter uppkommer. I motiveringen till förhandsbeskedet konstaterades bland annat att det var angeläget att upprätthålla kompetens på det aktuella området i Sverige och det gjordes en bedömning att Saudiarabien inte förväntades nyttja systemet i aggressivt syfte. Kontrakt tecknades 2005.

Hösten 2010 inrättades en ny myndighet till stöd för den svenska försvarsindustrins exportansträngningar och för att ansvara för försäljning av materiel som inte längre utnyttjas av den svenska försvarsmakten. Export av sådan materiel omfattas av samma regelverk och kontroll som försvarsindustrin.

Den senaste händelseutvecklingen i Nordafrika och Mellanöstern har ställt exporten till regionen i ett nytt ljus. ISP kommer att noga följa den fortsatta händelseutvecklingen. I den mån frågor om export av nya materielsystem till regionen aktualiseras, kommer ISP att pröva dessa i ljuset av den då rådande situationen.

Internationella samarbeten

Regeringen har betonat vikten av Sveriges internationella materielsamarbeten, och att dessa bör fokusera

på de länder som bäst kan bidra till den svenska försvarsmaktens materielförsörjning. De länder som pekats ut är de nordiska länderna, USA och länderna inom sexnationssamarbetet (FA/LOI), d.v.s. förutom Sverige även Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien och Tyskland. För exportkontrollen innebär samarbetena ett givande och tagande, där man kommer överens om möjliga exportdestinationer för samutvecklad materiel. Genom den av EU beslutade gemensamma ståndpunkten, som ISP enligt regeringens instruktion ska tillämpa parallellt med de svenska riktlinjerna, underlättas detta arbete.

2009 antogs ett EU-direktiv, Intra Community Transfer (ICT), om underlättande av handeln med försvarsmateriel mellan EU:s medlemsstater. Med anledning av direktivet kommer en proposition att överlämnas till riksdagen under våren 2011 med förslag till förändringar i gällande krigsmateriellag. Förändringarna träder sedan i kraft den 30 juni 2012. Genom dessa införs generella tillstånd för överföring av försvarsmateriel, främst komponenter och mindre delsystem, mellan EU:s medlemsstater. Vidare kommer en certifieringsprocedur att införas vad avser vissa försvarsindustrier (så kallade systemintegratorer). Slutligen kommer EU:s militära lista att börja användas nationellt i Sverige, vilket innebär att även tjänsteexport (tekniskt bistånd) läggs under kontroll.

Praxisutveckling

Exporttillstånd enligt krigsmateriellagen kan ges om det finns försvars- eller säkerhetspolitiska skäl och det inte föreligger något utrikespolitiskt hinder. Då synen på dessa politikområden utvecklas över tiden har det nödvändiggjort en anpassning av praxis.

När krigsmateriellagen trädde i kraft 1993 präglades säkerhetspolitiken fortfarande av kalla kriget. Sedan dess har synen på de säkerhetspolitiska hot som riktas mot Sverige gradvis förändrats och idag kan även naturkatastrofer, terrorism, piratdåd eller internationell organiserad brottslighet utgöra sådana hot. Exempel på detta är avbrott i energiförsörjningen eller livsmedelsdistributionen till följd av störningar i den fria sjöfarten, liksom svenska truppers engagemang i Afghanistan och svenskt deltagande i EU:s operation Atalanta i farvatten utanför Somalia.

Exportkontrollrådet tillsammans med tjänstemän från ISP, Försvarsdepartementet och Utrikesdepartementet.

Försvarsmateriel har i allt större utsträckning kommit att användas även för kust-, gräns- och luftövervakning, vilket i många länder faller inom ramen för civila myndigheters ansvar. System som flygburen luftövervakning, spaningsradar eller marina delsystem, som till en början uteslutande användes för militära lägesbedömningar, kan också tillgodose det civila samhällets behov. Även med vidgade användningsområden för dessa system är det fortsatt ytterst angeläget att den svenska försvarsindustrins produkter inte hamnar i länder där de kan komma till användning i aggressiva syften eller till förtryck av den egna befolkningen. Detta medför att frågan om respekten för mänskliga rättigheter i den mottagande staten ges särskilt utrymme i tillståndsprövningen. I sin tillståndsprövning har ISP även att ta hänsyn till de förändringar som sker i Sveriges utrikespolitik. Ett sådant exempel är Sveriges politik för global utveckling.

Utvecklingen av praxis diskuteras kontinuerligt i Exportkontrollrådet, där samtliga riksdagspartier är representerade. Praxisutvecklingen rapporteras också till riksdagen i "Regeringens årliga skrivelse om strategisk exportkontroll". Detta ger en internationellt sett unik parlamentarisk inblick den svenska försvarsmaterielexporten och ger därmed legitimitet åt den förda politiken.

Tillsynsbesök

VARJE ÅR GENOMFÖR ISP tillsynsbesök hos företag med exportverksamhet och företag som innehar referensvapen. Under besöken, som genomförs tillsammans med Tullverket eller den lokala polismyndigheten, kontrolleras att företaget känner till gällande regelverk, vilka produkter som är under exportkontroll och att kunskapen om detta är införlivad i företagets arbetsprocess. Företaget får även redogöra för hur kontrollen sköts inom företaget och svara på ett antal frågor som ISP skickar ut inför tillsynsbesöket.

Exempel på frågor är:

- Finns policydokument eller instruktioner för exportkontrollverksamheten och hur ser dessa ut?
- Finns det en person som är utsedd för att hantera exportkontrollfrågor?
- Finns det rutiner för hur materiel som utförts som handbagage ska hanteras?
- Finns rutiner för att hantera överföringar av klassificerade elektroniska dokument som till exempel produktionsunderlag, programvara eller annan information?

Inför besöket väljs även ett antal ärenden ut som kontrolleras och där företaget får presentera ”styrkande handlingar” i form av tulldeklarationer, fakturor samt betalningsavvier för specifika sändningar.

Efter besöket skrivs en rapport i form av en memoriam där ISP tillsammans med Tullverket sammanfattar resultatet av tillsynsbesöket, som också företaget får ta del av. Där framgår nivån på företagets nuvarande exportkontrollverksamhet samt förslag på hur företaget skulle kunna förbättra internkontrollen.

Öka medvetenheten och egenkontroll hos företagen

ISP arbetar för att öka företagets medvetenhet och egenkontroll. Bland annat samarbetar ISP med Exportkontrollföreningen och uppmuntrar företagen att genomgå utbildningar i exportkontroll och tullhantering. Ett annat verktyg är det frågeformulär som företagen får inför tillsynsbesöket samt de diskussioner som sker under själva besöket. Där får företagen en god uppfattning om, och i vilken utsträckning,

företagets exportkontroll fungerar. Frågeformuläret kan även med fördel användas vid interna eller externa revisionstillfällen så att företagen på egen hand kan höja kvaliteten på exportkontrollen.

ISP tillsammans med Tullverket på tillsynsbesök.

Dialog med Åklagarmyndigheten

ISP har sedan ett antal år tillbaka konstaterat att de anmälningar som gjorts mot företag som bryter mot lagstiftningen inte lett till åtal. Detta riskerar att urholka den svenska exportkontrollen och kan på sikt få konsekvenser för svensk säkerhets- och utrikespolitik. Med anledning av detta initierade ISP för ett par år sedan ett arbete för att uppmärksamma berörda myndigheter. I början av 2009 beslöt Åklagarmyndigheten att Åklagarkammaren för säkerhetsmål ska handlägga anmälningar om brott inom ISP:s område, vilket är ett arbete som ISP försätter att bevaka.

Riktade sanktioner

FN:S SÄKERHETSFRÅD har sedan 2006 antagit flera resolutioner med beslut om sanktioner mot Iran. Syftet är att påverka Iran att agera på ett sådant sätt att omvärlden kan återfå förtroende för att Irans kärntekniska verksamhet har uteslutande civila och fredliga syften.

De flesta av de införda sanktionerna är tvingande för FN:s medlemsstater. För att genomföra dem i EU har ministerrådet antagit gemensamma ståndpunkter och rådsbeslut som i huvudsak följer säkerhetsrådets resolutioner men på vissa punkter förtydligar eller skärper sanktionerna.

Sanktionerna är riktade mot personer, enheter och organ som är direkt knutna till eller stöder Irans kärntekniska verksamhet och utveckling av system för vapenbärare eller till det islamiska revolutionsgardet. Det är förbjudet att handla med ett antal namngivna personer och företag, och deras tillgångar och ekonomiska resurser är frysta. Det är även förbjudet att exportera produkter och teknologi som kan bidra till ett iranskt massförstörelsevapenprogram eller till nyckelsektorer inom den iranska energisektorn.

I juli 2010 antog EU ytterligare sanktioner mot landet genom ett rådsbeslut. Beslutet implementerades i slutet av året genom en ny förordning, vilken är direkt tillämplig i Sverige och gäller som nationell lag.

Restriktioner beträffande finansiella transaktioner

ISP är sedan i november 2010 behörig myndighet vad gäller det nya övervakningssystemet för finansiella transaktioner till och från iranska personer och företag, som beslutats av EU. ISP har som uppgift att motta anmälningar samt att pröva ansökningar om förhandstillstånd från banker och andra finansiella institut vid överföringar av tillgångar. Övervakningssystemet syftar till att undvika att dessa transaktioner bidrar till Irans kärntekniska verksamhet, till utvecklingen av vapenbärare för kärnvapensystem eller till något som är förbjudet relaterat till restriktionerna mot den iranska energisektorn. Övervakningssystemet kartlägger även betalningsflöden till och från iranska intressen.

Hanna Björklund föreläser om utökade sanktioner mot Iran.

Seminarier och rådgivning

För ett effektivt upprätthållande av sanktionerna samverkar ISP tillsammans med andra berörda myndigheter som Finansinspektionen, Finanspolisen, Tullverket och Säkerhetspolisen. I och med ISP:s nya uppgifter vad gäller de finansiella restriktionerna, har samarbetet intensifierats under året.

De utökade sanktionerna mot Iran och den massmediala uppmärksamhet dessa fått har bidragit till en kraftig ökning av frågor ställda till ISP kring handel med Iran. För att nå ut till så många som möjligt har ISP under 2010 främst fokuserat på att genom föreläsningar och via vår webbplats informerat om de utökade sanktionernas innebörd och tillämpning.

Kemvapenkonventionen

I EGENSKAP AV både exportkontrollmyndighet och nationell myndighet för kemvapenkonventionen verkar ISP på ett brett område av icke-spridning av kemiska vapen i syfte att stärka det internationella genomförandet av FN:s konvention om förbud mot kemiska vapen.

ISP samarbetar med Utrikesdepartementet, Försvarsdepartementet, Totalförsvarets forskningsinstitut, Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Säkerhetspolisen och Tullverket för genomförandet av kemvapenkonventionen.

Som nationell myndighet deltar ISP vid de möten som genomförs vid OPCW. Verkställande rådet, som kan beskrivas som OPCW:s styrelse, genomför normalt fyra möten per år. I slutet på varje år genomförs dessutom en statspartskonferens med deltagare från de flesta medlemsländerna. Även ett nordiskt-baltiskt nätverk genomför årligen ett möte i syfte att främja kontakterna mellan länderna och diskutera aktuella frågor.

OPCW – kemvapenkonventionens huvudkontor i Haag.

Vad kontrolleras?

Alla toxiska ämnen och deras utgångsämnen är att betrakta som kemiska vapen om de inte har fredlig användning. Detta medför att exempelvis ammoniak, klor, iso-cyanat och andra giftiga kemikalier som används i stor utsträckning inom industrin faller under definitionen kemiska vapen om de används eller produceras med syftet att döda eller skada. Dessa kontrollerade kemikalier är övervägande organiska

kemikalier. Konventionens listor med kontrollerade kemikalier omfattar allt från supertoxiska kemikalier som tagits fram eller använts som kemiska vapen (till exempel senapsgas eller nervgaser) till industrikemikalier som produceras i stor skala. Utgångsämnen för kemiska vapen har även stor fredlig användning vid framställning av bland annat plaster, tvättmedel, hygienartiklar eller flamskyddsmedel.

Inspektioner

OPCW genomför rutininspektioner för att kontrollera förstöring av vapen och produktionsanläggningar och för att förhindra nyproduktion och spridning av kemiska vapen. Kontroll av industrin styrs av listor över toxiska kemikalier och utgångsämnen enligt konventionen. Dessutom kontrolleras en typ av anläggningar som skulle kunna producera kemiska vapen, det vill säga anläggningar som gör organiska kemikalier utöver de som finns upptagna i konventionens listor. Inspektioner av svenska anläggningar genomförs två till fem gånger per år.

Deklarationer

Svenska företag, vilka producerar, bereder, konsumerar, importerar eller exporterar enligt konventionen kontrollerade kemikalier, deklarerar årligen till ISP. Även Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI NBC-skydd i Umeå, som har tillstånd att producera små mängder kontrollerade kemikalier för skyddsändamål, deklarerar produktion och innehav. Som nationell myndighet ansvarar ISP för att deklARATIONERNA sammanställs för vidare rapportering till OPCW.

Varje medlemsstat är skyldig att lämna två sorters deklARATIONER om kemikalier till OPCW. I början av året lämnas en årlig deklARATION som beskriver föregående års aktiviteter in och i slutet av året lämnas en planeringsdeklARATION som rör aktiviteter för nästkommande år.

Information för ökad kunskap

EN AV ISP:S VIKTIGASTE informationskanaler för att ge service, sprida kunskap och göra verksamheten öppen och tillgänglig är vår webbplats. Här finns exempelvis information om hur ISP arbetar, nyheter, statistik och nationella och internationella åtaganden samt mer detaljerad information om exempelvis de senaste lagändringar som påverkar vår verksamhet. Under 2010 har det gjorts ett omfattande arbete med att utveckla webbplatsen och göra det lättare för besökaren att hitta information och se vad som är aktuellt. Vår målsättning är att bli tydligare och mer aktiva i vår kommunikation och spegla ISP av idag. Regeringen har gett alla myndigheter i uppdrag att utveckla en e-förvaltning för att förbättra servicen till och kommunikationen med företag och medborgare. Som ett led i att uppfylla detta har ISP även tagit fram ett nytt integrerat kommunikations- och ärendehanteringssystem. Detta ska stödja myndigheten i arbetet och därigenom ge en bättre service till företagen.

Öka kunskapen om exportkontroll och icke-spridningsfrågor

Som en fortsättning på det outreacharbete som genomfördes under 2009 har ISP ställt en tjänsteman till förfogande som regional projektansvarig för outreachverksamhet gentemot Vitryssland, Moldavien och Ukraina samt för Georgien, Armenien och Azerbajdzjan. Projektet genomförs av ISP:s motsvarighet i Tyskland, BAFA.

ISP arrangerar årligen ett exportkontrollseminarium som främst riktar sig till företag som exporterar försvarsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden. Syftet är att informera företagen om nyheter inom de olika exportkontrollområdena, men även ge en fördjupning inom aktuellt område, med utrymme för företagen att ställa frågor direkt till ISP:s generaldirektör och områdesansvariga. Årets seminarium i juni var välbesökt och bland talarna återfanns bland annat Georg Pietsch från BAFA som föreläste om utvecklingen inom EU ur ett tyskt perspektiv. De utökade sanktionerna mot Iran och den massmediala uppmärksamhet som dessa fick under året har bidragit till att en ökning av frågor från företag och finansiella institutioner gällande export till Iran. För att

nå ut till berörda företag har ISP fokuserat på att genom föreläsningar och vår webbplats informera om de nya sanktionerna.

För att vidareutveckla kontakterna med forskarsamhället och relevanta delar av näringslivet samt för att öka förståelsen om icke-spridning av massförstörelsevapen har ISP genomfört ett flertal informationsaktiviteter under året.

Vidare har ISP i samarbete med bland annat Exportkontrollföreningen föreläst och utbildat certifierade exportkontrollhandläggare, medverkat i ett seminarium vid Uppsala universitet med särskild tonvikt på teknikspridning och undervisning.

George Pietsch föreläser på årets exportkontrollseminarium.

ISP i media

Exportfrågor uppmärksammas frekvent i media och ISP:s verksamhet drar tidvis till sig stort journalistiskt intresse. Ett viktigt mål med vår kommunikation är att öka kunskapen om exportkontroll och icke-spridningsfrågor. Under året har ISP därför deltagit i flera debatter och samtal både i radio, tv och tidningar.

En fråga som särskilt uppmärksammades under året var svensk försvarsmaterielexport till Saudiarabien, i samband med detta gick ISP ut med ett pressmeddelande som svarade på de mest frekventa frågorna. En annat ämne som uppmärksammades var uppgifter om att svenska vapen (AT4 och granatgevärsammuniten) skulle ha överlämnats av den amerikanska militären till irakiska soldater. Uppgifter av det slaget är givetvis ytterst allvarliga, vilket

föranledde vidare undersökningar och togs upp med amerikanska myndigheter. Uppgifterna har inte kunnat bekräftas.

Vidare fick ISP frågor rörande export av produkter med dubbla användningsområden till Iran, då kontakter med ISP omnämndes i amerikanska ambassadrapporter, som Wikileaks publicerade.

Utanför kretsen av närmast berörda myndigheter, företag, politiker och intresseorganisationer är ISP:s arbete relativt okänt. Viss uppmärksamhet fick vi under året när Lars Keppler i sin nya deckare Paganinikontraktet satte myndigheten i centrum.

Egon Svensson föreläser på seminarium i Peking.

Iran med särskild inriktning på frisläppning av frysta tillgångar och finansiella transaktioner.

- Richard Tornberg har föreläst på ett EU-seminarium i Kathmandu som arrangerades av UNIDIR (United Nations Institute for Disarmament Research). Syftet med dessa seminarier var att höja medvetenhetsgraden hos de deltagande staterna samt utveckla och förbättra den aktuella regionens/staternas exportkontroll.
- Thomas Tjäder var talare hos Utrikespolitiska föreningen i Göteborg samt deltog i SVT:s program Debatt.
- Egon Svensson var talare på ett seminarium i Peking inom ramen för det samarbetsprojekt som pågår mellan Kina och EU kring exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden.

Efterfrågade talare

ISP:s medarbetare är efterfrågade som talare och medverkar på seminarier, konferenser och debatter både nationellt och internationellt.

- ISP:s generaldirektör Andreas Ekman Duse var talare vid Gotlands högskola samt har vidare debatterat på Säkerhetspolitiska Sommatorget under Almedalen och i P1 Morgon.
- Stf. generaldirektör Jan-Erik Lövgren var talare vid ”Defence Exports 2010” i Bryssel och höll ett anförande för Säkerhets- och försvarsföretagen i Linköping om ICT.
- Hanna Björklund höll föreläsningar om sanktioner hos Trade Finance Day på Internationella Handelskammaren samt hos Finansinspektionen gällande ISP:s uppgifter under sanktionerna mot

Statistiska uppgifter – försvarsmateriel

NEDAN PRESENTERAS ETT URVAL av statistiska uppgifter gällande export av försvarsmateriel. För en mer detaljerad redogörelse, se Regeringens skrivelse om strategisk exportkontroll.

Försvarsmateriel

Under 2010 exporterade den svenska försvarsindustrin försvarsmateriel till ett värde av 13,7 mdkr, vilket var en ökning med ca 1 % jämfört med 2009 (13,5 mdkr). Exporten till EU, inklusive Norge och Schweiz, uppgick till ca 5,8 mdkr (42 %) jämfört med 7,2 mdkr (53 %) 2009.

Exportens fördelning 2010 (mnkr och procent)

Område	Summa	Procent
EU+ (Norge och Schweiz)	5 820	42
Viktiga samarbetsländer utanför EU (Australien, Japan, Kanada, Republiken Korea, Singapore, Sydafrika, USA)	4 001	29
Övriga världen	3 924	29

Största exportdestinationerna

Under 2010 var de fem största exportdestinationerna för svensk försvarsmateriel Nederländerna (2,1 mdkr), Storbritannien (1,4 mdkr), Pakistan (1,3 mdkr), USA (1,3 mdkr) och Sydafrika (1,1 mdkr).

Enskilda affärer ger ofta ett kraftigt utslag i statistiken. Under 2010 var det fortfarande exporten av JAS 39 Gripen till Sydafrika, stridsfordon 90 till Nederländerna och Erieye till Pakistan som påverkade siffrorna. Nytt för 2010 var exporten av Erieye till Förenade Arabemiraten och Thailand.

10 största exportdestinationerna 2008-2010 (mnkr)

	2010	2009	2008
1	Nederländ. 2 107	Nederländ. 2 479	Sydafrika 1 901
2	Storbrit. 1 427	Sydafrika 1 755	Nederländ. 1 817
3	Pakistan 1 340	Pakistan 1 412	Danmark 1 767
4	USA 1 264	Finland 954	Grekland 1 071
5	Sydafrika 1 079	Storbrit. 932	Pakistan 846
6	För. Arab. 804	Indien 901	USA 821
7	Indien 696	USA 638	Singapore 602
8	Singapore 611	Danmark 582	Tyskland 572
9	Thailand 498	Tyskland 464	Frankrike 546
10	Danmark 491	Frankrike 459	Indien 506

10 största exportdestinationerna 2005–2010 (mnkr)

	Land	Summa
1	Nederländerna	9 144
2	Sydafrika	9 130
3	Pakistan	5 501
4	USA	5 279
5	Finland	4 251
6	Danmark	3 774
7	Tyskland	3 118
8	Indien	2 991
9	Frankrike	2 973
10	Singapore	2 953
	Totalt	49 114

ÖK och KS

Andelen export av krigsmateriel för strid (KS) uppgick 2010 till 49 % och andelen övrig krigsmateriel (ÖK) till 51 procent, jämfört med 54 % för KS respektive 46 % för ÖK under 2009. Exporten av KS-klassificerade produkter gick nästan uteslutande (94 %) till etablerade exportdestinationer inom EU samt till etablerade samarbetsländer.

Exportutveckling 2006–2010 (mnkr)

	2006	2007	2008	2009	2010
Total export	10 372	9 604	12 698	13 561	13 745
fördelat på:					
ÖK	7 495 (72 %)	5 995 (62 %)	6 372 (50 %)	6 273 (46 %)	6 998 (51 %)
KS	2 877 (28 %)	3 609 (38 %)	6 326 (50 %)	7 288 (54 %)	6 447 (49 %)

EU+

42 % av den svenska exporten gick till andra EU-länder samt Norge och Schweiz. 29 % av exporten gick till etablerade samarbetsländer utanför EU (Australien, Japan, Kanada, Republiken Korea, Singapore, Sydafrika och USA).

Exporten till de nordiska länderna Danmark, Finland och Norge uppgick till ca 1,1 mdkr (8 %) av det totala värdet (2009: 13 %).

Övriga världen

Export motsvarande ca 29 % av det samlade exportvärdet och gick i övrigt till ett 20-tal länder.

Exporten – övriga världen, mer än 16 mnkr

Land	ÖK	KS	Summa
Pakistan	1 313	27	1 340
Förenade arabemiraten	804	-	804
Indien	696	0,2	696
Thailand	498	-	498
Saudiarabien	61	185	246
Brunei	1	156	157
Brasilien	29	7	36
Bahrain	8	23	31
Oman	30	-	30
Chile	2	22	24

Exporten – övriga världen, mindre än 16 mnkr

Länder	
Algeriet	Kroatien
Argentina	Kuwait
Ecuador	Malaysia
Egypten	Mexico
Island	Tunisien
Jordanien	Turkiet

Vad avser Pakistan handlar det om leveranser av luftburen spaningsradar (Erieye) samt följdleverans av luftvärnssystem. I sammanhanget kan noteras att ISP till följd av den politiska utvecklingen i Pakistan inte har beviljat några nya affärer sedan hösten 2007. Ingångna avtal fullföljs och följdleveranser har behandlats i enlighet med riktlinjerna för försvarsmaterielexport.

Till Indien går sedan många år leveranser av reservdelar och komponenter till tidigare levererade armématerielsystem, så kallade följdleveranser.

Nytt för 2010 är också export av pansarvärnssystem till Saudiarabien. Exporten bygger på ett förhandsbesked som meddelades 2002 i ljuset av diskussioner som då fördes om ett MoU på försvarsområdet mellan Sverige och Saudiarabien, vilket undertecknades 2004. Kontraktet tecknades 2005 och leverans påbörjades under 2010. Vidare har marin materiel exporterats till Brunei till ett värde av 157 mnkr.

Endast jakt- och sportskytteammunition

Länder	
Andorra	Tanzania
Kazakstan	Trinidad & Tobago
Namibia	Ukraina
Ryssland	

Små och lätta vapen

Ingen export av små vapen ägde rum under 2010, med undantag av jakt- och sportskyttevapen. Däremot har finkalibrig ammunition exporterats till Australien, Finland, Italien, Japan, Kanada, Norge, Storbritannien, Tyskland och USA.

Avseende lätta vapen kan noteras att värdet av exporten av granatgevärssystemet Carl Gustaf och pansarskott AT 4 samt det nya pansarvärnsvapnet NLAW under året uppgick till 2,57 mdkr.

Största företagen

Sveriges 10 största exporterande försvarsmateriel-företag under 2010 står för drygt 90 % (12 345 mnkr) av den totala exporten.

10 största exportörerna 2010 (mnkr)

	Företag	Summa
1	Saab Dynamics AB	2 951
2	BAE Systems Hägglunds AB	2 718
3	Saab AB, Surveillance Systems	2 068
4	Saab AB, Electronic Defence Systems	1 245
5	Saab AB, Aeronautics	1 213
6	Försvarets materielverk (FMV)	515
7	Saab AB, Security and Defence Solutions	474
8	FFV Ordnance AB	417
9	Nammo Vanäsverken AB	384
10	BAE Systems Bofors AB	360
	Totalt	12 345

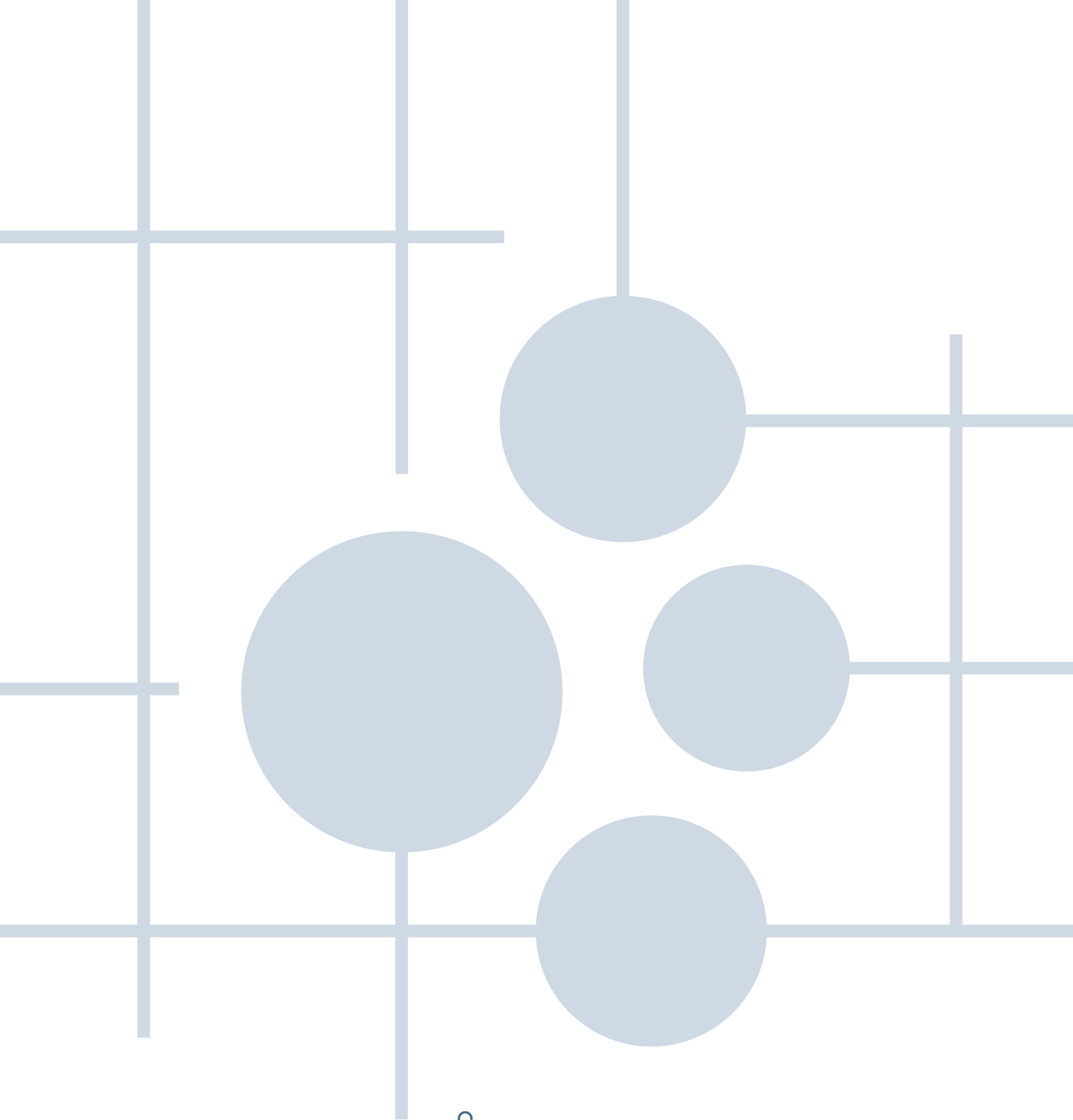
Rapportering till FN

Enligt FN:s resolution 58/54 ”Transparency in Armaments” ska deras medlemsländer årligen rapportera leveranser av konventionella vapensystem. Rapporteringen är uppdelad på sju kategorier. Av tabellen nedan framgår Sveriges leveranser 2010, jämfört med 2009 och 2008.

Rapportering till FN-registret

Kategori		2008	2009	2010
Stridsvagn				
Pansarfordon	Stridsfordon 90	NL, DK: 76	NL, DK: 62	NL: 49
	Bandvagn S 10	GB: 9	GB: 9	GB: 23
	Bandvagn 206 S	IT, DE: 64	IT, DE: 21	
	Pansarbandvagn 501 (BMP)			CZ: 335
Artilleri	12 cm granatkastare			LT: 16
Stridsflyg	Jas 39 Gripen	ZA: 5	ZA: 6	ZA: 7
Attackhelikopter				
Stridsfartyg				
Missiler	Robot 70	FI: H	FI, AU: H	FI: H

AU: Australien, CZ: Tjeckien, DE: Tyskland, DK: Danmark,
 FI: Finland, GB: Storbritannien, IT: Italien, LT: Litauen,
 NL: Nederländerna, ZA: Sydafrika
 H: Uppgiften om antal är hemlig

Årsredovisning

Kort om resultatredovisningen

Resultatredovisningen är en rapport till regeringen utifrån ISP:s mål och återrapporteringskrav. ISP lämnar på följande sidor en resultatredovisning med kommentarer om i vilken utsträckning målen är uppfyllda. ISP:s samtliga mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet är markerade med fetstil och vid varje kapitel finns även hänvisning till berörda paragrafer i förordning (SFS 2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter. ISP har även beaktat föregående förordning (2007:1219).

För att stödja resultatredovisningens mål och återrapporteringskrav lämnas även en redovisning med kommentarer som behandlar organisation, ekonomi och personal i förhållande till verksamhetens resultat. Där redovisas verksamhetens totala intäkter och kostnader fördelat på tre områden.

Utöver detta har ISP, i den mån det är möjligt, utgått från ESV:s handledning för resultatredovisning genom att dels ha arbetat efter fem övergripande principer (tillförlitlighet, relevans, jämförbarhet, begriplighet och transparens) och dels redovisat hur verksamhetens prestationer har utvecklats under året, för att ge en rättvisande bild av myndighetens verksamhet.

I löpande text och tabeller redovisas 2008 och/eller 2009 års siffror som jämförelsetal. Om inte annat anges redovisas alla siffror i tusentals kronor, förkortas tkr. Informationen i resultatredovisningen omfattar det närmast avslutade räkenskapsåret och ytterligare två år.

Tidigare årsredovisningar finns att ladda ner på ISP:s webbplats, www.isp.se.

Anslagsfinansierat (Finansieras genom avgifter)	Anslagsfinansierat (Finansieras ej genom avgifter)	Extern finansiering
Exportkontroll (Inkl. nationell myndighetssamverkan)	Sanktioner	Exportkontrollstöd (Tjänsteexport)
Förbud mot kemiska vapen (Inkl. nationell myndighetssamverkan)	Deltagande i EU:s verksamhet, exportkontrollregimer inklusive stöd till Regeringskansliet	
Nationell outreach		

Begreppen försvarsmateriel och krigsmateriel

I myndighetens instruktion och regleringsbrev används både begreppen försvarsmateriel och krigsmateriel, men ISP har i resultatredovisningen valt att använda det förstnämnda, i linje med myndighetens övriga kommunikation. Undantag görs för hänvisning till den svenska författningen som t.ex. lagen om krigsmateriel och förordningen om krigsmateriel.

ANSLAGSFINANSIERAT GENOM AVGIFTER

Exportkontroll

Instruktion: 1 §, 2 §, 3 §, 7 §

Tillsyn

Tillsynsbesök – erfarenheter och slutsatser

ISP har genomfört tillsynsbesök med utgångspunkt från tillsynsplanen för 2007–2011. Fokus ligger på att höja kvaliteten på företagens och enskildas förmåga till egenkontroll.

Under året har ISP genomfört 29 tillsynsbesök hos företag inom försvarsmateriel (FM) och produkter med dubbla användningsrområden (PDA) (34 besök 2009 och 30 besök 2008). Tillsynsbesöken innefattar både exportkontroll och kontroll av referensvapen (vapen som används som referens för att kunna förevisa/testa företagets egna produkter, t.ex. för provskjutning av ammunition och skyddsvästar). Totalt har sex tillsynsbesök inkluderat eller enbart avsett referensvapen.

Vid de tillsynsbesök som genomfördes under 2010 har vissa brister identifierats hos några företag, gällande rutiner och kunskap. Inga brister har dock varit så pass allvarliga att anmälan till Tullkriminalen varit nödvändig.

Sedan flera år tillbaka har ISP konstaterat att de anmälningar som gjorts mot företag som bryter mot lagstiftningen inom exportkontroll inte har lett till åtal beroende på att ärendena inte prioriterades.

Under 2009 utsågs Åklagarkammaren för säkerhetsmål att handlägga anmälningar om brott mot krigsmateriellagen, lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och tekniskt bistånd samt lagen om vissa internationella sanktioner. Ur ISP:s synvinkel var detta ett första steg mot att säkerställa en ansvarsfull exportkontroll, med förhoppningen att anmälningar ska medföra att åtal väcks med fällande dom som resultat. Bristen gällande påföljder riskerar annars att urholka den svenska exportkontrollen.

Arbetet med påföljder är pågående och ISP har bl.a. föreslagit regeringen att få rätten att meddela beslut om sanktionsavgifter. Sanktionsavgifterna är avsedda att användas i fall som inte fordrar någon mer omfattande utredning och innebär ett enklare och snabbare beivrande av regelbrotten. De har

också den fördelen att de, förutom fysiska personer, även kan åläggas juridiska personer.

Egenkontroll

ISP arbetar för att öka företagens medvetenhet och egenkontroll. Bland annat samarbetar ISP med Exportkontrollföreningen och uppmuntrar företagen att genomgå utbildning i exportkontroll och tullhantering. Ett annat verktyg är det frågeformulär som företagen får för att kunna förbereda sig inför tillsynsbesök samt de diskussioner som sker under detta besök. Företagen får därmed en god uppfattning om, och i vilken utsträckning, deras exportkontroll fungerar. Frågeformuläret kan även med fördel användas vid interna eller externa revisionstillfällen så att företagen på egen hand kan höja kvaliteten på exportkontrollen.

ISP:s erfarenheter under 2010 har, precis som tidigare år, visat på att små och medelstora företag har en sämre utvecklad egenkontroll jämfört med de större. Tillsynen behöver alltså fortsatt stärkas inom denna grupp.

Effektiviseringsåtgärder

Under året har ISP fortsatt arbetet med att förbättra och effektivisera tillsynsverksamheten. Besöken planeras så att de kan genomföras kostnadseffektivt och att befintliga resurser nyttjas på bästa sätt. Tillsynen genomförs i stort på samma sätt för FM- och PDA-företag, men vissa skillnader finns så att fokus kan inriktas på rätt saker. Ett exempel på detta är att frågeformuläret till respektive företagsgrupp ytterligare har anpassats även detta år.

ISP gjorde 2009 en framställan till regeringen om rätt att få tillgång till uppgifter ur belastnings- och misstankeregistren för att bli effektivare i den grundläggande tillståndsprocessen. Frågan behandlas nu av Justitiedepartementet.

Kunskapsutbyte, utbildning och samordning

ISP har haft kunskapsutbyte med andra myndigheter under året för att utveckla tillsynsverksamheten. Studiebesök har bl.a. gjorts hos Swedac med syfte att få kunskap om hur ackreditering genomförs.

För att bättre kunna samordna ISP:s och polis-

myndigheters tillsyn avseende vapenhantering har utbildning om hur ISP arbetar med detta genomförts.

Globala tillstånd avseende PDA

Under 2010 har 22 företag innehaft globalt exporttillstånd. Ett globalt exporttillstånd innebär att vissa delar av kontrollansvaret läggs på exportören (t.ex. att ta in slutanvändarintyg). För att detta ska kunna ske måste ISP försäkra sig om att exportören har relevanta rutiner och verktyg för exportkontroll. Därför genomför ISP i regel ett tillsynsbesök hos exportören innan ett globalt tillstånd utfärdas. Under 2010 gjordes inga tillsynsbesök inför utfärdande av globalt tillstånd då företagen som ansökte om ett globalt exporttillstånd redan står under ISP:s tillsyn.

Gemenskapens generella exporttillstånd EU001

Under 2009 infördes registreringskrav för exportörer som nyttjar gemenskapens generella exporttillstånd EU001. Detta innebär att exportörer senast 30 dagar efter första nyttjandet av det generella exporttillståndet ska underrätta ISP om detta. 14 företag anmälde användning av EU001 under 2010 (17 företag 2009). De flesta av dessa står redan under ISP:s tillsyn. Genom registreringskravet får ISP fram uppgifter om och i vilken omfattning tillståndet nyttjas. På sikt kan dessa anmälningar ge ett utökat underlag för tillsynsverksamheten. ISP avser att kvalitetssäkra att dessa anmälningar verkligen görs, i samverkan med Tullverket.

Kostnader avseende tillsyn		
	2010	2009
Kostnad per besök (kr)	54 000	42 000
Kostnad per dag (kr)	7615	6847
Arbetsdagar (antal)	205	210
Total kostnad (tkr)	1 561	1 438

Kostnaderna inkluderar förarbete, tillsynsarbete, resekostnader och efterarbete.

Tillståndsprövning FM

Mål:

- ISP ska i sin prövning av tillståndsärenden på krigsmaterielområdet tillämpa både de strikta svenska riktlinjerna för krigsmaterielexport och de riktlinjer som framgår av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/GUSP om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av militär teknik och krigsmateriel. ISP ska tydliggöra beslutens förenlighet med de svenska riktlinjerna och den gemensamma ståndpunkten.
- ISP ska genom fortsatt effektivisering av sina rutiner vid handläggning av utförelsetillstånd bidra till förenklad administration för företagen och även i övrigt se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag.
- ISP ska tillsammans med den av regeringen föreslagna nya myndigheten för stöd för exporten av försvarsmateriel (prop. 2009/10:1, utgiftsområde 6, Försvar och samhällets beredskap, dir. 2009:114) utveckla nödvändiga och ändamålsenliga rutiner för den tillståndsprövning för vilken ISP är ansvarig myndighet.
- Deltagande i exportkontrollarbetet inom "Framework Agreement/Letter of Intent"
- Bilateralt samarbete i exportkontrollfrågor inom ramen för särskilda avtal med Australien, Sydafrika och USA.

Återrapportering:

- Tillståndsprövningens utveckling
- I vilken omfattning information om meddelade avslag samt uppgifter från informationsutbyte i EU-fora och exportkontrollregimer har beaktats i överväganden inför beslut.

Ärendehantering

Av tabellen på nästa sida framgår utvecklingen avseende inkomna och avgjorda ärenden fördelat på tillståndstyper. ISP har genom att följa upp handläggningstiden för olika tillståndstyper ökat fokuseringen på kvalitetsmätning gentemot företagen.

Under 2010 har antalet inkomna ärenden i stort varit oförändrat. Detta gäller även genomströmningstiderna, utom för tillverkningstillstånd och för förhandsbesked där genomströmningstiderna har ökat, vilket bland annat beror på att ett större internationellt engagemang i förberedelsearbetet gällande ICT har gjorts.

Beslutens förenlighet med riktlinjerna och EU:s uppförandekod (gemensam ståndpunkt) ISP lämnar årligen en beskrivning av beslutens förenlighet med de svenska riktlinjerna och rådets gemensamma ståndpunkt (2008/944/GUSP). Denna redovisning som ISP gör till regeringen finns i regeringsskrivelsens avsnitt ”Viktiga tendenser inom svensk och internationell exportkontroll”.

Förenklningar och förbättringar

ISP genomför ett löpande arbete med förenklningar för företagen. Under året har exempelvis myndighetens blanketter utvecklats och förtydligats.

Som ett fortsatt led i förbättringsprocessen driftsattes i början av 2010 ett nytt ärendehanteringssystem och en kundwebb, vilka ger en bättre service till företagen. Nya funktioner i hanteringen av utförelsetillstånd har dock inte kunnat driftsättas på grund av förseningar i utvecklingen av Tullverkets IT-system. Förhoppningen är att dessa problem löses under början av 2011.

Nationell myndighetsamverkan

ISP har under våren deltagit i arbetet inom kommittén för bildandet av Försvarexportmyndigheten (FXM) (dir 2009:114). Behov av samverkan mellan myndigheterna har redovisats den 9 januari 2010 (dnr 2010-7.5.2-0001). ISP har även beretts tillfälle att yttra sig över instruktion och andra författningar för den nya myndigheten.

Efter FXM:s bildande den 1 augusti 2010 har inledande möten mellan myndighetsledningarna genomförts. ISP har även utbildat FXM:s personal avseende regelverket för exportkontroll samt etablerat erforderliga kontakter för det löpande samarbetet. Då FXM övertagit den personal som tidigare verkade inom FMV:s enhet försäljning och export har kontinuitet i kontakterna med ISP säkerställts. ISP har även samverkat om den inriktning FMX redovisade till regeringen 15 november 2010.

Informationsutbyte

I egenskap av kontaktsmyndighet har ISP under året haft ett kontinuerligt informationsutbyte med EU, internationella organ samt motsvarande organ i andra länder. ISP har t.o.m. november mottagit 303 avslag från EU-länder samt informerat om fyra svenska avslag. För exportkontrollregimerna hanteras denna information via speciella databaser.

ISP har vidare haft bilaterala informationsutby-

	Inkomna och avgjorda ärenden samt balans gällande FM (antal)								
	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans
Tillståndstyper FM	2010			2009			2008*		
Klassificeringar	35	31	4	56	56	4	45	48	4
Tillverknings-tillstånd ¹	60	73	5	99	94	8	49	70	3
Förhandsbesked	22	19	7	27	34	4	21	26	11
Anbudsärenden	222	222	0	300	314	0	371	361	14
Utförelsetillstånd	1177	1175	31	1152	1168	29	1132	1144	45
Licens- och samarbetsavtal	33	37	0	57	55	4	37	48	2
Sekretessärenden	15	15	0	0	0	0	0	0	0

Balanserna i tabellen är inte relaterade till differensen mellan inkommande och avgjorda ärenden då ett antal ärendetypen innehåller ärenden upprättade vid ISP. Balanserna reflekterar totalt antal icke avgjorda ärenden vid slutet av varje år för respektive ärendetyp. ¹ Ärendetyperna har redovisats felaktigt 2008 och är korrigerade.

	Handläggningstider för FM-ärenden (%)					
	2010		2009		2008	
Ärendetyp	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån
Klassificering	53	75	52	70	60	71
Tillverknings-tillstånd	25	53	44	64	37	50
Anbuds- underättelser	83	94	84	96	85	96
Utförelsetillstånd	86	92	86	91	89	94
	< 1 mån	< 3 mån	< 1 mån	< 3 mån	< 1 mån	< 3 mån
Avtal	88	95	60	82	68	84
	> 3 mån		> 3 mån		> 3 mån	
Förhandsbesked ¹	59		53		29	

¹ Denna ärendetyp är av särskild karaktär och kan kräva föredragning för Exportkontrollrådet (EKR). Detta gör att handläggningstiden inte är jämförbar med andra typer av ärenden.

ten med Norge, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Sydafrika och USA. Under året har dock inget utbyte skett med Australien. Vidare har ISP deltagit aktivt i exportkontrollarbetsgruppen inom såväl sexnationssamarbetet (FA/LoI) som inom försvarsmaterielsamarbetet med USA, liksom inom det nordisk-baltiska samarbetet.

ISP har löpande lämnat underlag samt expertstöd till Regeringskansliets arbete inom området exportkontroll av försvarsmateriel.

Särskild vaksamhet i EU-rådsfora och exportkontrollregimer

Vad gäller information i EU-rådsfora samt exportkontrollregimer kan konstateras att de länder som tagits upp för diskussion under året, i likhet med tidigare år, i regel har varit sådana till vilken den svenska exporten är obefintlig eller mycket begränsad.

Karaktern på den information som erhållits från exportkontrollregimerna är sådan att ISP inte kan dra några slutsatser i sina överväganden inför beslut i utförelseärenden. ISP ser inte något behov av ytterligare åtgärder eller förändringar för att stärka denna verksamhet.

Ny avgiftsfördelning för FM-företag

ISP ska enligt 6 § förordningen (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter fr.o.m. 1 januari 2010 ta ut en årlig avgift av den som har tillstånd att tillverka eller tillhandahålla krigsmateriel enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Den årliga avgiften har i och med denna förordning förändrats så att den blir mer rättvis genom att en uppdelning görs på tre avgiftskollektiv istället för ett. Avgifterna grundas på avgiftsdeklarationer för år 2009, vilka redovisas av företagen 2010. FM-företag betalar för 2009 54 % av ISP:s kostnader jämför med 23 % för 2008.

Uppdrag – ICT-direktiv

Uppdrag:

- *ISP ska löpande under året bistå utredare och Regeringskansliet i arbetet för att säkerställa att Sverige uppfyller Europaparlamentets och rådets direktiv om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (det s.k. ICT-direktivet).*

Under våren har ISP haft regelbundna möten och informella kontakter med utredare och med Regeringskansliet inför betänkande ”Genomförande av direktiv om överföring av krigsmateriel inom EU” (DS 2010:29). ISP:s remissvar på betänkandet redovisades den 12 november 2010 (dnr 2010-7.5.2-0007).

ISP har under året även deltagit i kommissionens andra möte med kommittén för direktivet (artikel 14), redovisat den 28 september 2010 (dnr 2010-6.3-0042). ISP har aktivt medverkat i undergruppens arbete som syftar till att ta fram gemensamma rekommendationer för det praktiska genomförandet av certifiering (artikel 9).

Uppdrag – Regelförenklingar

Uppdrag:

- *Under våren 2010 ska regeringen lämna en slutredovisning av det regelförenklingsarbete som bedrivits under mandatperioden. ISP ska därför inom sitt ansvarsområde bistå Tillväxtverket i mätningarna av företagens administrativa kostnader, dels med uppdatering av förändringarna i regelverken för 2009, dels med en prognos för 2010. Det underlag som behövs ska redovisas vid den tidpunkt som Tillväxtverket anger i särskild ordning.*

ISP lämnade redan den 21 december 2009 (dnr 03025/2009) underlag till regeringens slutredovisning om regelförenklingsarbetet.

ISP har under året deltagit i Tillväxtverkets arbete genom att ta fram en rapport (dnr 04309/2009) om företagens administrativa kostnader för 2009 och prognos för 2010.

Kostnader avseende tillståndsprövning FM (tkr)		
	2010	2009
Summa	12 204	9 735

Tillståndsprovning PDA

Mål:

- ISP ska genom fortsatt effektivisering av sina rutiner vid handläggning av utförsetillstånd bidra till förenklad administration för företagen och även i övrigt se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag.
- ISP ska tillsammans med andra berörda myndigheter vidareutveckla en effektiv myndighetsamordning för åtgärder mot spridning av massförstörelsevapen och till stöd för ett effektivt svenskt deltagande i Proliferation Security Initiative (PSI).

Återrapportering:

- Tillståndsprovningens utveckling
- I vilken omfattning information om meddelade avslag samt uppgifter från informationsutbyte i EU-fora och exportkontrollregimer har beaktats i överväganden inför beslut.
- Vidtagna åtgärder till stöd för en effektiv myndighetsamordning i arbetet mot spridning av massförstörelsevapen och deltagande i PSI.

Tillstånd, avslag och informationsutbyte

Information om meddelade avslag är ett viktigt kriterium i ISP:s tillståndsprovning och är en av de första uppgifterna som inhämtas i handläggningsprocessen. Både avslag från andra EU-länder och medlemmar i de olika kontrollregimerna beaktas här. Genom underrättelser får ISP vidare kunskap om mottagare som någon annan stat misstänker vara inblandad i massförstörelsevapenrelaterad verksamhet. Det finns formella skäl till att avslagen ska beaktas, då det råder en så kallad "no undercut"-policy inom EU och kontrollregimerna, vilket innebär att ingen medlemsstat får godkänna en export som tidigare nekats av någon annan medlemsstat utan att denna först konsulteras.

Nationell myndighetsamverkan

ISP har sedan lång tid ett väl fungerande samarbete med andra berörda myndigheter på icke-spridningsområdet, inkluderande PSI. Detta sker såväl genom bilaterala kontakter med berörda myndigheter som i olika samarbetsfora där myndigheter som arbetar med icke-spridningsfrågor ingår. Inom ramen för gruppen ISEK (Icke-Spridning och Exportkontroll) sker ett operativt inriktat samarbete med Försvarets radioanstalt (FRA), Militära underrättelsetjänsten (Must), Säkerhetspolisen (Säpo), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Tullverket. Detta samarbete har under året t.ex. resulterat i att ISP medverkat i en rad tulloperationer på bl.a. Arlanda där viss export har granskats på plats. Detta opera-

	Inkomna och avgjorda ärenden samt balans för PDA (antal)								
	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans
Tillståndstyper PDA	2010			2009			2008		
Utförsetillstånd, globala och individuella, samt sanktioner, varav:	1046	1029	49	786	788	32	530	541	34
WA	476	473	23	406	406	20	291	291	20
MTCR	4	4	0	1	2	0	4	3	1
NSG	21	26	0	49	45	5	9	9	1
AG	344	337	12	227	230	5	187	197	8
Sanktioner	193	180	14	83	86	1	39	41	4
Icke-kontrollerade produkter	8	9	0	20	19	1			
Catch-all-ärenden		4			14			12	
Avslag (denials)		3			10			11	
Klassificeringar, varav:	161	170	0	160	166	9	180	186	15
PDA	161	170	0	160	166	9	177	183	15
Sanktioner				-	-	-	3	3	0
Förhandsbesked, varav:	229	239	7	220 ¹	221	18	144	151	19
PDA	69	76	1	77 ²	82	8	68	81	13
Sanktioner Iran	160	163	6	141	137	9 ²	79	70	6
Sanktioner Nordkorea				2	2				
Frisläppande av frysta tillgångar	1	3	0	14 ²	14	2	39	37	2
Anmälan enl. artikel 21	77	77	0						
Tillstånd enl. artikel 21	151	149	2						

Balanserna i tabellen är inte relaterade till differensen mellan inkommande och avgjorda ärenden då ett antal ärendetypen innehåller ärenden upprättade vid ISP. Balanserna reflekterar totalt antal icke avgjorda ärenden vid slutet av varje år för respektive ärendetyp.

¹ Ansökningar avseende icke-kontrollerade produkter var ej aktuella 2008.

² Ett ärende var felregistrerat och har räknats bort i tabellen.

tiva samarbete har kompletterats med ett strategiskt råd, Samverkansrådet, på ledningsnivå med ISP:s generaldirektör som ordförande. Detta sker för att ytterligare effektivisera icke-spridningsarbetet och samla resurser för den operativa verksamheten myndigheterna emellan. Genom den nya signalspanningslagen har dock samarbetet med FRA begränsats genom att ISP inte längre ges möjlighet att inrikta FRA:s signalspanning.

Under året har ISP medverkat i en PSI-övning som arrangerades av FOI. Övningen genomfördes med observatörer från övningsledningen på respektive myndighet för att observera agerande och rutiner på plats.

Catch-all

Trenden inom exportkontrollen är att mer tyngd läggs på exportfrågor som berör produkter som ej är

kontrollerade. Detta har sin grund i att kontrollerade produkter ofta är svåra att anskaffa, vilket medför att oseriösa aktörer därför försöker få tag på produkter som ligger strax under kontrollgränsen.

ISP kan lägga enskilda exportörer av icke kontrollerade produkter under kontroll, s.k. catch-all, om produkten är tekniskt relevant och om det finns misstanke om att den kan komma att användas för t.ex. massförstörelsevapen. Detta lägger ett större ansvar på myndigheten eftersom mer kraft måste läggas på produkt- och slutanvändningsanalys samt att det i all större utsträckning behövs förebyggande åtgärder i form av information till de exporterande företagen. Även i detta fall är nyckeln en effektiv nationell myndighetssamordning för optimalt resursutnyttjande där etableringen av Samverkansrådet är en åtgärd för att uppfylla detta behov.

Ärendehantering

Antalet PDA-ärenden har fortsatt att öka även under 2010. Detta gäller både exporttillstånd och förhandsbesked. Orsaken är utökade sanktioner mot Iran.

Den nya sanktionsförordning som har antagits mot Iran, rådets förordning (EU) nr 961/2010, innebär bl.a. att vissa finansiella transaktioner till och från Iran belagts med tillståndskrav. ISP har utsetts till behörig myndighet att pröva dessa ärenden vilket har lett till en väsentlig ökning av ärendemängden. Den nya förordningen har även inneburit att mängden ärenden i sin helhet har ökat, inte minst vad gäller förhandsbesked. En tydlig trend är att företagen frågar om okontrollerade produkter ”för säkerhet skull”. Trots den ökade ärendemängden har genomströmningstiden för handläggningen av utförelseärenden inom två veckor förbättrats till 79 %, jämfört med 73 % under 2009. Genomströmningstiden för handläggningen av förhandsbesked inom två veckor har sjunkit till 29 %, jämfört med 41 % 2009.

ISP har under året lämnat ett ärende till regeringen för beslut. Ärendet avsåg kontrollerad PDA-produkt med militär slutanvändning.

Ny avgiftsfördelning för PDA-företag

ISP ska enligt 10 § förordningen (2008:889) fr.o.m 1 januari 2010 ta ut en årlig avgift av den som tillverkar eller säljer produkter som står under ISP:s tillsyn enligt lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och tekniskt bistånd. Den årliga avgiften har i och med denna förordning förändrats så att den blir mer rättvis genom att en uppdelning görs på tre avgiftskollektiv istället för ett. Avgifterna grundas på avgiftsdeklarationer för 2009, vilka redovisas av företagen 2010. PDA-företag betalar för 2009 45 % av ISP:s kostnader jämfört med 77 % för 2008.

Kostnader avseende tillståndsprövning PDA (tkr)		
	2010	2009
Summa	8 834	9 360

	Handläggningstider för PDA-ärenden (%)					
	2010		2009		2008	
Ärendetyp	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån
Produktgenomgång	70	87	60	76	59	83
Förhandsbesked	29	59	41	52	47	60
Utförelsetillstånd	79	92	73	85	74	86

ANSLAGSFINANSIERAT GENOM AVGIFTER

Förbud mot kemiska vapen

Instruktion: 4 §

Nationell myndighet enligt kemvapenkonventionen (CWC)

Mål

- Uppgifter som följer av ISP:s roll som nationell myndighet enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (SÖ 1993:28, konventionen om förbud mot kemiska vapen).

Åtterrapporing:

- En förteckning över de svenska företag som är deklareringspliktiga enligt Konventionen om förbud mot kemiska vapen.

Deklarationspliktiga företag

Av de 34 företag som inkommit med deklarerationer för 2010 är totalt 32 deklareringspliktiga enligt kemvapenkonventionen. Av dessa företag är 24 dessutom inspektionspliktiga och kommer därmed att avgiftsbeläggas.

Att antalet deklareringspliktiga företag minskar beror delvis på att företagen frångår produktion och användning av, enligt kemvapenkonventionen, kontrollerade kemikalier och delvis på att ISP påbörjat en informationsinsats i syfte att tydliggöra vad som är deklareringspliktigt. En planerad förändring av regelverket (TSF 2008:10) under 2011 kommer sannolikt inte att påverka antalet deklareringspliktiga företag utan snarare förtydliga vilka företag som undantas deklareringsplikt.

Hantering av ISP:s deklarerationer till OPCW har förenklats avsevärt under året genom införandet av ett av OPCW framtaget IT-verktyg, EDNA (Electronic Declarations Tool for National Authorities). En förteckning över deklareringspliktiga företag hanteras i detta verktyg och rapporteras vidare till OPCW (dnr 2010-4.2.2-0001).

Deklarationer (antal)			
	2010	2009	2008
Industrideklarerationer till ISP	34	41	60
Deklarationer till OPCW	26	26	31

Inspektioner

OPCW har under 2010 genomfört två inspektioner i Sverige (dnr 2010-4.1-0001). Båda dessa inspektioner var så kallade OCPF-inspektioner (Other Chemical Production Facilities) vid industrier med produktion av diskreta organiska kemikalier. Ingen inspektion vid FOI i Umeå, har genomförts under året. Vid inspektionerna framkom inga avvikande uppgifter.

Inspektioner och företagsbesök (antal)			
	2010	2009	2008
Inspektioner från OPCW	2	3	1
Företagsbesök från ISP	0	0	0

Nationell myndighetssamverkan

En fördjupad samverkan har under 2010 etablerats med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). MSB har som ambition att delta mer aktivt vid OPCW:s övningsverksamhet och har under året deltagit i OPCW:s nätverksaktiviteter avseende nationell skyddsverksamhet. Ett sådant nätverksmöte anordnades i december av Sverige genom MSB.

Nordisk-baltiskt nätverk

Under våren 2010 var ISP värd för det nordisk-baltiska nätverket för nationella myndigheter med representanter från Norge, Danmark, Finland, Estland och Lettland. Mötets tema var Artikel VI deklarerationer med utbildning i EDNA varvid instruktörer från OPCW också deltog i mötet.

Avgiftsförordning för CWC-företag

Inspektionspliktiga företag betalar enligt 14 § förordning (2008:889) fr.o.m. 1 januari 2010 en årlig avgift till ISP för finansiering av verksamheten. CWC-företag har för år 2009 betalat 1 % av ISP:s kostnader. Innan dess betalades inga avgifter.

Kostnader avseende kemvapenkonventionen (tkr)		
	2010	2009
Summa	218	276

ANSLAGSFINANSIERAT GENOM AVGIFTER

Nationell outreach

Instruktion: 8 §

Mål:

- *ISP ska fortsatt utveckla kontakterna med universitet och högskolor m.fl. i syfte att informera om riskerna för spridning av känslig teknologi som möjliggör utveckling och tillverkning av massförstörelsevapen. Särskild uppmärksamhet ska därvid ägnas akademiska forskarutbyten med länder där sådan utveckling och tillverkning kan förekomma.*

Åtterrapporering:

- *Genomfört arbete avseende kontakter med universitet och högskolor.*

Vidareutveckla kontakter med universitet och högskolor

Som ett led i nationell outreach har ISP under året fortsatt arbetet med att informera och etablera ett långsiktigt samarbete med universitet och högskolor kring icke-spridningsfrågor. Framst universitet och högskolor med högre utbildningar (forskarutbyten) inom områdena rymdmaterial, fysik, mekanik, medicin, veterinär, biologi, matematik och polymerer har prioriterats. ISP har informerat om exportkontroll och sanktioner, med en särskild tonvikt på teknikspridning och undervisning.

Under året har ISP bl.a. föreläst på Uppsala universitet och deltagit i Regeringskansliets (UD-NIS) arbetsgrupp om oönskad teknologiöverföring. Vidare har ISP lyft frågan om vikten av att myndigheterna koordinerar informationsaktiviteter gällande företag, högskolor och universitet i det nyinrättade Samverkansrådet (SVR), då flertalet av rådets myndigheter har till uppgift att informera om icke-spridningsfrågor.

Informationsverksamhet

För att öka förståelsen om ISP:s verksamhet har det genomförts en rad informationsaktiviteter under året, t.ex. seminarier, föreläsningar, utbildningar, utskick och förbättrad webbplats.

ISP arrangerar årligen ett exportkontrollseminarium som riktar sig till företag som exporterar försvarsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden. Syftet är att informera företagen om nyheter inom exportkontrollområdena, och att ge

utrymme för företagen att ställa frågor direkt till ISP. Vid 2010 års seminarium låg tonvikten på nyheter inom PDA-området och sanktioner, deltagande i EU-arbetet gällande exportkontroll, svensk exportkontroll idag och i framtiden. Till detta var Georg Pietsch, exportkontrollchef i Tyskland, inbjuden att föreläsa kring utvecklingen inom EU ur ett tyskt perspektiv.

En av ISP:s viktigaste kanaler för att sprida kunskap och göra verksamheten öppen och tillgänglig är webbplatsen. Där finns till exempel information om hur ISP arbetar, regelverk, blanketter, nyheter, statistik, nationella och internationella åtaganden. Under året har ISP fortsatt arbetet med att utveckla webbplatsen, främst med detaljerad information och hjälp för företag berörda av ISP:s verksamhetsområden.

I samband med att ISP fick ett utökat ansvarsområde gällande sanktioner mot Iran har informationsarbetet intensifierats. Inom detta område har ISP haft en nära dialog med företag, banker och finansiella institutioner, samt tagit fram nya rutiner, upprättat nya blanketter och informerat berörda parter i syfte att effektivisera hanteringen av dessa ärenden. De nya sanktionerna innebär t.ex. att bankerna är ålagda att förhandsanmäla vissa transaktioner till ISP, vilket inte var fallet tidigare.

Vidare har ISP föreläst om de nya sanktionerna på seminarier som arrangerats av Näringslivets Internationella Råd (NIR) samt hos Exportkontrollförbundet i samband med deras certifiering av exportkontrollhandläggare. Utöver detta har ISP besvarat frågor från media, företag och allmänheten samt medverkat i en rad debatter och reportage i radio, tv och tidningar.

Kostnader avseende nationell myndighetssamverkan och outreach (tkr)		
	2010	2009
Summa	2 259	1 989

Information avseende nationell myndighetssamverkan har integrerats i avsnittet Exportkontroll.

ANSLAGSFINANSIERAT

Sanktioner

Instruktion: 5 §

Tillståndsprovning

Åtterrapporering:

- Erfarenheter och slutsatser från provningen av sanktionsärenden.

Nytt uppdrag

I oktober 2010 antog EU:s ministerråd förordning (EU) nr 961/2010 om restriktiva åtgärder mot Iran. Förordningen konsoliderar tidigare sanktioner mot Iran. Med anledning av de skärpta restriktionerna utsåg regeringen i november 2010 ISP till behörig myndighet att hantera ytterligare uppgifter gällande sanktionerna mot Iran. Detta innebär att besluta om undantag från förbud mot viss export och vissa investeringar samt att hantera det nya övervakningssystemet för finansiella transaktioner till och från iranska personer och företag.

Erfarenheter och slutsatser från provningen av sanktionsärenden samt myndighetssamverkan

Vid handläggning av exportärenden görs en rad olika bedömningar såsom teknisk analys av produkten, bedömning av slutanvändaren och slutanvändningen samt kontroll om någon annan EU-medlemsstat eller en exportkontrollregim har avslagit liknande export med hänsyn till risken för användning i ett massförstörelsevapenprogram. Vidare görs en bedömning om exporten eller finansieringen av exporten eventuellt skulle strida mot sanktionsbestämmelserna i rådets förordningar om restriktiva åtgärder mot Iran, Demokratiska Folkrepubliken Korea, Somalia, Liberia och Burma/Myanmar, samt att exporten och dess finansiering inte bidrar till produktion eller finansiering av massförstörelsevapen. Hänsyn tas också till de överenskomna riktlinjerna i exportkontrollregimerna. Härutöver spelar underrättelseinformation en betydande roll i arbetet med icke-spridningsfrågor och sanktionsärenden.

ISP samverkar med myndigheter såsom Säpo, Tullverket, FOI, Finansinspektionen (FI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Finanspolisen (Fipo). Med anledning av de nya finansiella restriktionerna mot Iran och ISP:s utökade uppdrag har samarbetet med framför allt FI och Fipo intensifierats under 2010.

ISP:s erfarenheter från 2010 har fortsatt att visa på ett stort intresse och behov hos svenska exportörer och finansiella institutioner att erhålla information om sanktionernas innebörd, tillämpning och riktlinjer samt om exportkontroll och icke-spridning i sin helhet. Den massmediala uppmärksamheten kring de utökade restriktionerna mot Iran tillsammans med ISP:s externa informationsaktiviteter har medfört att nya företag tagit kontakt med ISP.

Med anledning av de utökade sanktionerna gällande Iran har under året också ett flertal bilaterala kontakter med andra medlemsstater inom EU samt med våra nordiska grannländer upprättats.

Ärendehantering

I och med de utökade sanktionerna mot Iran i oktober 2010 har en kraftig ökning av sanktionsärenden skett. Under 2010 mer än fördubblades antalet utförelsansökningar och antalet begäran om förhandsbesked steg markant jämfört med samma period föregående år. En anledning till ökningen är större medvetenhet hos exportörer samt det faktum att vissa speditörer, fraktföretag, finansiella institutioner m.fl. numera kräver klartecken från ISP att exporten inte står i strid med sanktionerna innan de åtar sig uppdrag mot Iran. Det ökade trycket har resulterat i att handläggningstiderna avseende export har ökat. Detta har flera orsaker, bl.a. att ärendenas komplexitet behöver tidskrävande uppgiftskompletteringar innan beslut kan fattas. Avseende förhandsbesked har dock handläggningstiden förbättrats, vilket bland annat beror på att ytterligare en handläggare anställts.

Administrativa kostnader för företagen

Företagens verksamhet påverkas både operativt och administrativt när det införs sanktioner. I vissa fall berör sanktionerna företag som tidigare inte varit i kontakt med ISP, då deras produkter inte varit under kontroll. Detta innebär att dessa företag måste införa nya exportkontrollrutiner samt utbilda och informera sin personal vilket i sin tur kan medföra nya administrativa kostnader. I och med de utökade finansiella restriktionerna mot Iran omfattas även finansiella institutioner i allt större grad.

Prövning av frisläppande av frysta tillgångar

Prövning av frisläppande av frysta tillgångar har under 2010 endast varit aktuellt vid ett tillfälle och har då gällt Iran. Inga ärenden gällande övriga sanktionsförordningar har under 2010 inkommit till ISP. Det behandlade ärendet avsåg betalning under en reburs rörande export som ingått före det datum aktuell iransk bank upptogs av EU på sanktionslistan.

Vid tillståndsprövningen om frisläppande av frysta tillgångar ska följande villkor vara uppfyllda: att tillgångarna ska användas som betalning för för-fallet avtal ingånget före sanktionsdatum, att avtalet inte bidrar till tillverkning av materiel och teknik belagd med exportförbud enligt bilagorna I, II, III och VI till aktuell förordning, och att betalningen inte innebär att tillgångarna ställs till förfogande för någon sanktionerad person eller enhet. Trots att både FN och EU uppfört nya banker på sanktionslistan under året har ärendemängden gått ner. En förklaring kan vara de finansiella institutionernas ökade vaksamhet vad gäller samröre med iranska banker samt det faktum att svenska banker sedan en tid tillbaka inte accepterat rebursförfaranden vid export till Iran.

Anmälan och tillstånd vid finansiella transaktioner

Enligt de utökade sanktionerna mot Iran har ISP till uppgift att motta anmälningar samt att pröva ansökningar om förhandstillstånd från banker och andra finansiella institut vid överföringar av tillgångar till och från iranska personer och enheter. Detta övervakningssystem syftar till att undvika att transaktionerna bidrar till Irans kärntekniska verksamhet, till utveckling av vapenbärare för kärnvapensystem eller till något som är förbjudet relaterat till restriktioner mot den iranska energisektorn. Systemet kartlägger även betalningsflöden till och från iranska intressen.

I och med ett uppdämt behov av att säkert kunna överföra medel för redan genomförda export till Iran, var ärendeantalet under 2010 inledningsvis högt. I nära samråd med de svenska storbankerna beslutade därför ISP att ge aktiva meddelanden om beslut i tillståndsärenden trots att detta inte stadgas i förordningen. Denna serviceåtgärd har underlättat

för svenska banker att genomföra transaktioner via vissa EU-länder samt i de flesta fall kostnadseffektiverat förfarandet, då bankerna meddelats tillstånd att agera utan att behöva vänta ut den i förordningen påbjudna fyra veckorsfristen.

Det nya uppdraget innebär en ökad mängd arbete med ärendehantering, informationsarbete och kontakter med företag, privatpersoner och finansiella institutioner. Vidare har utveckling av blanketter, ärendehanteringssystem, kundwebb och webbplats gjorts initialt. Prövningen av ansökningar om förhandstillstånd kräver en mer omfattande utredning medan handläggning av anmälningar är av mer administrativ karaktär.

	Handläggningstider för sanktionsärenden (%)					
	2010		2009		2008	
Ärendetyp	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån	< 2 v	< 1 mån
Utförelse	70	87	79	83	53	70
Förhandsbesked	50	77	33	63	46	73
Produktförfrågan	58	83	-	-	-	-
Frisläppande av frysta tillgångar	0	100	29	64	59	78
Ärenden enl. artikel 21	66	100				

	Inkomna och avgjorda ärenden samt balans gällande sanktioner (antal)								
	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans	Inkomna	Avgjorda	Balans
Tillståndstyper	2010			2009			2008		
Utförelse	193	180	14	83	86	1	39	41	4
Förhandsbesked	160	163	6	143	139	9	79	70	6
Frisläppande av frysta tillgångar	1	3	0	14 ¹	14	2	39	37	2
Anmälan enl. artikel 21	77	77	0						
Tillstånd enl. artikel 21	151	149	2						

Balanserna i tabellen är inte relaterade till differensen mellan inkommande och avgjorda ärenden då ett antal ärendetyper innehåller ärenden upprättade vid ISP. Balanserna reflekterar totalt antal icke avgjorda ärenden vid slutet av varje år för respektive ärendetyp. (Denna tabell finns även redovisad i PDA-avsnittet.)

¹ Ett ärende var felregistrerat och har räknats bort i tabellen.

	Kostnader avseende sanktioner och artikel 21 (tkr)	
	2010	2009
Sanktioner	906	444
Artikel 21	156	-

ANSLAGSFINANSIERAT

Deltagande i EU:s verksamhet och exportkontrollregimer inklusive stöd till Regeringskansliet

Instruktion § 2 pkt 4

Mål

- Stöd för Regeringskansliets deltagande i de multilaterala exportkontrollregimernas arbete.
- Stöd för Regeringskansliets deltagande i EU:s rådsarbetsgrupper på exportkontrollområdet.

EU

Försvarsmateriel

Exportkontrollsamarbetet inom EU bedrivs idag bl.a. inom COARM, den arbetsgrupp som behandlar konventionella vapen inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Inom COARM sker regelmässigt ett informationsutbyte där medlemsstaterna redovisar hur de har bedömt export till olika destinationer. Under året har ISP ansvarat för en av panelerna vid ett av COARM:s möten med NGO:er samt inom ramen för gruppen arbetat med att uppdatera EU:s militära lista, som är en gemensam klassificeringslista över kontrollerade produkter. Listan baseras på motsvarande kontrollista som utarbetas inom Wassenaar-arrangemanget. Vidare har ISP deltagit i ett exportkontrollseminarium i Kiev för COARM:s räkning.

ISP har under året fortsatt lämnat stöd till Regeringskansliet (UD-NIS) i arbetet att införliva Europaparlamentets och rådets direktiv (2009/43/EG) om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen. ISP har även representerat Sverige i den kommitté som bildats för att biträda EU-kommissionen för genomförandet av direktivet. Under året har bilagan till direktivet uppdaterats genom kommissionens direktiv 2010/80/EU.

ISP har hållit två föreläsningar (Transparency in Conventional Arms Transfer och Legal Aspects of Establishing and Enforcing Comprehensive Controls) på ett EU-sponsrat seminarium i Kathmandu i november 2010 arrangerat av UNIDIR (United Nations Institute for Disarmament Research). Syftet med dessa seminarier var att höja medvetenhetsgraden hos de deltagande staterna samt att utveckla och förbättra regionens/staternas exportkontroll.

ISP har vidare medverkat i kommissionens underarbetsgrupp avseende utarbetandet av riktlinjer för certifiering.

Produkter med dubbla användningsområden ISP deltar regelbundet med expertstöd i två arbetsgrupper inom EU-arbetet; WPDU (Working Party on Dual-Use Goods) och koordinationsgruppen.

WPDU är den rådsarbetsgrupp som ansvarar för arbetet med EG-förordningen avseende PDA, och en viktig uppgift för denna grupp är att uppdatera kontrollistan som är kopplad till förordningen. Under året har diskussionerna fortsatt avseende kommissionens förslag på att införa ytterligare ett antal generella exporttillstånd utöver det nuvarande generella exporttillståndet EU001.

Koordinationsgruppen, är en kommissionsarbetsgrupp som huvudsakligen ansvarar för tillämpning och samordning av förordningen då det är viktigt att alla medlemsstater tolkar förordningen på liknande sätt. Även i denna arbetsgrupp stöder ISP Regeringskansliet med sin sakkunskap och erfarenhet från arbetet med tillståndsgivning och licensiering. Under året har gruppen sammanträtt en gång.

Exportkontrollregimer

Australiengruppen – AG

AG behandlar frågor kring biologiska och kemiska vapen. ISP deltar även här huvudsakligen med kompetens och erfarenhet från det praktiska exportkontrollarbetet. Vid 2010 års plenar uppdaterades AG:s kontrollista med anledning av nyttillkomna teknologier. Dessutom diskuterades vilken framtida utmaning som förväntas för exportkontrollregimen gällande kemikalier och biologiska material och utrustning.

Missile Technology Control Regime – MTCR

MTCR hanterar frågor med anknytning till missiler som är kapabla att bära kemiska eller biologiska vapen eller kärnvapen. ISP deltar huvudsakligen i de arbetsgrupper som behandlar tekniska frågor samt den grupp som behandlar licens- och tullfrågor. Under året har ISP deltagit i ett tekniskt möte. Under detta möte lyfte Sverige fram frågan om friformningsutrustning och om dess eventuella känslighet.

Nuclear Suppliers Group – NSG

NSG hanterar frågor med anknytning till såväl civil kärnkraft som civila produkter som kan användas i samband med ett kärnvapenprogram. ISP deltar i dessa möten som expert på licensieringsarbete samt stöd till Regeringskansliet i frågor kring praktisk implementering av exportkontrollregelverket. Under året har tre möten hållits. Viktiga frågor som har behandlats under året har varit frågor kring kontrollistan samt information kring den praktiska implementeringen av exportkontrollen.

Wassenaar Arrangement – WA

ISP har fortsatt att bistå Regeringskansliet (UD-NIS) med expertstöd i WA. Under året har diskussioner kring det kommande utvärderingsåret 2011 (s.k. assessment year) förts. Sverige drog tillbaka det förslag om rapportering av ammunition som lades fram för ett antal år sedan. Härutöver fortsatte diskussionerna kring ämnet destabiliserande ansamling av konventionella vapen. ISP har representerat Sverige i såväl Expert Group som Licence and Enforcement Officers Meeting, samt varit del i den svenska delegationen i General Working Group och i plenaren.

Under 2010 har arbetet fortsatt med att göra kontrollistorna enklare och tydligare. Vidare kommer en av de arbetsgrupper som tillsatts inför utvärderingsåret även att behandla frågan. Över 100 förslag behandlades i Expert Group under året vilket kan jämföras med de cirka 60 förslag som behandlades under 2009. Genom ISP har Sverige varit särskilt aktivt i de diskussioner som rört kryptografiska produkter inom området informationssäkerhet samt IR-teknologi (optiska sensorer och kameror).

Kemvapenkonventionen

Som nationell myndighet deltar ISP i den mötesverksamhet som sker vid OPCW i Haag. Under året har ISP deltagit vid två av fyra möten med verkställande rådet (OPCW:s styrelse) samt vid årets statspartskonferens som genomfördes i december.

Under årets möten har diskussioner förts avseende möjligheten att omfördela urvalet av OPCW-inspektioner och vid statspartskonferens enades medlemsländerna om att utöka det totala antalet

OPCW-inspektioner från 208 till 209. Antalet lista 3-inspektioner minskar med en till förmån för OCPF-inspektionerna (other chemical production facilities) vilka ökar med två inspektioner. Detta torde inte nämnvärt påverka slumpurvalet av inspektioner för just Sverige.

En avgörande fråga för OPCW:s framtid är vad som kommer att hända om de medlemsstater som fortfarande har kemvapenlager inte hinner destruera dessa före april 2012. Tekniska sekretariatet vid OPCW arbetar med frågan vilken kommer att diskuteras flitigt under 2011 års exekutivrådsmöten.

Kostnader avseende deltagande i EU:s verksamhet, exportkontrollregimer inklusive stöd till Regeringskansliet (tkr)		
	2010	2009
Summa	2 482	2 456

EXTERN FINANSIERING

Exportkontrollstöd (Tjänsteexport)

Instruktion: 6 §

Mål:

- *ISP får bedriva tjänsteexport (exportkontrollstöd) inom ramen för de uppgifter som anges i förordningen med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter samt enligt följande: ISP får inom sitt område medverka i EU:s eller Sveriges stöd och bistånd ("outreach") till länder i EU:s närområde och andra prioriterade länder för att bidra till dessa länders ansträngningar att förbättra sin exportkontroll och sitt icke-spridningsarbete. ISP får endast bedriva sådant stöd och bistånd under förutsättning att insatserna i huvudsak finansieras av annan än ISP och under förutsättning att de inte inskränker ISP:s möjligheter att fullgöra sitt uppdrag enligt 1-3 §§ förordningen med instruktion för ISP eller att bedriva internationell verksamhet enligt nedan.*

Återrapportering:

- *Genomförda aktiviteter och resultat avseende exportkontrollstöd. Avdelade personella resurser ska särskilt redovisas.*

Exportkontrollstöd PDA

ISP har under året deltagit i EU:s outreachprojekt i BAFA:s (ISP:s motsvarighet i Tyskland) regi. För planering av detta har ISP:s generaldirektör under 2010 haft en dialog med BAFA, där man kommit överens om att ställa en tjänsteman på ISP till förfogande som regionalt projektansvarig för Vitryssland, Moldavien och Ukraina samt för de sydkaukasiska nationerna Georgien, Armenien och Azerbajdzjan.

6–8 maj, Moldavien

Inom ramen för EU-samverkan inom exportkontroll höll ISP föredrag om nationell samverkan och kontrollistan.

6 oktober, Moldavien

Besök i Moldavien genomfördes som en faktaresa med representanter från såväl BAFA som ISP. Samtal fördes med såväl Ekonomiministeriet som Utrikesdepartementet. Under samtalen lyftes frågan om utbildning och utveckling av landets regelverk fram och ett fortsatt arbete kommer att bedrivas under år 2011.

26 oktober, Georgien

ISP och BAFA besökte Tbilisi för att följa upp det arbete som genomfördes under år 2009 i överlägg-

ningar mellan EU och Georgien. Ett arbete med syfte att slutföra ett nytt regelverk har pågått under 2010 och ett förslag är tänkt att presenteras under första kvartalet 2011.

2–3 november, Serbien

ISP höll ett föredrag om hur vi arbetar med tillsyn av PDA-företag vid ett seminarium främst för serbiska tullverket. Detta för att stödja landets utveckling inom området. Seminariet var det första av sitt slag.

6–8 december, Kina

I december genomfördes ett seminarium i Peking inom ramen för det samarbetsprojekt som pågår mellan Kina och EU kring exportkontroll av PDA. Ämnet var samverkan med industrin och genomfördes i två parallella sessioner; licensiering och gränskontroll. ISP gav en inblick i hur Sverige arbetar, hur vi informerar och utbildar exportörerna samt hur vi följer upp med tillsyn. Övriga deltagande länder var Storbritannien, Malta, Italien, Ungern, Slovenien, Österrike och Tyskland.

Kostnader avseende exportkontrollstöd (tjänsteexport) (tkr)				
	2010		2009	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Summa	133	133	1 000	702

Denna summa inkluderar förberedelser, löner och sociala avgifter samt overhead-kostnader.

Organisationsstyrning

Instruktion: 9-18 §§

Särskilda organ

Exportkontrollrådet – EKR

Under 2010 har Exportkontrollrådet haft 8 sammanträden. ISP har under året meddelat 17 förhandsbesked (avser FM) varav 9 har varit uppe i rådet för samråd. Samtidigt har ett informationsärende behandlats.

Behandlade ärenden i EKR (antal)			
	2010	2009	2008
Samrådsärenden	9	6	11
Informationsärenden	1	5	4

Teknisk–vetenskapliga rådet – TVR

Rådet har under 2010 haft fyra sammanträden.

Under året har ett antal principiella frågor beretts med anledning av införandet av EU-direktivet avseende överföringar av försvarsmateriel inom gemenskapen (2009/43/EG) kopplade till det föreslagna införandet av EU:s gemensamma militära förteckning, som bl.a. utgjorde underlag för ISP:s remissvar på betänkandet (DS2010:29). Rådet har behandlat fem samrådsärenden.

Samverkansrådet – SVR

Föregående år initierade ISP ett strategiskt samarbete för att på myndigheternas ledningsnivå bättre kunna koordinera prioriteringar och resursfördelning inom gemensamma verksamhetsområden. Rådet har nu formaliserats och består av representanter från FOI, FRA, MUST, Säpo och Tullverket, och har under året haft tre möten.

Verksamhetsstöd

En viktig förutsättning för att kunna bedriva en effektiv organisationsstyrning, som syftar till att uppnå uppsatta mål i kärnverksamheten, är ISP:s verksamhetsstöd. Nedan redovisas och kommenteras olika verksamhetsdelar som prioriterats under året.

Kompetensförsörjning – målsättning och resultat
Kort- och långsiktiga mål med kompetensförsörjning:

- Kompetensutveckla befintlig personal, för att minska sårbarhet och öka transparens.
- Upprätthålla spetskompetens inom de olika verksamhetsområdena.
- Fortsatt planerad kompetensförsörjning i samband med pensionsavgångar.

Målsättningen med ISP:s kompetensförsörjningsplan, som har funnits sedan 2009, är att upprätthålla myndighetens spetskompetens och bredda kompetensen generellt. I samband med pensionsavgångar tillförs kompetens successivt och utveckling av befintlig personal görs i form av deltagande i kurser, seminarier, interna föreläsningar, mässor med mera. Syftet med kompetensförsörjningen är att minska sårbarheten och att öka transparensen inom organisationen. Genom att bedriva en god personalvård samt ge möjlighet till både personlig utveckling och ökad kompetens inom myndighetens verksamhetsområden, stimulerar och utvecklar ISP personalen.

Under året har två pensionsavgångar skett, vilka ersattes under 2009 respektive 2010. Vidare har rekrytering skett för ytterligare två tjänster. Växlingen har skett inom kompetenserna teknik och sakpolitik, och ISP:s genomsnittsålder har samtidigt sänkts från 47 till 45,7 år. Vidare kommer två pensionsavgångar att ske inom verksamhetsstöd inom de närmaste två åren, varav en rekryteringen är genomförd och den andra kommer att genomföras under 2012.

ISP har en spännande och utåtriktad verksamhet och hanterar komplexa frågor gällande utrikes- och säkerhetspolitik, samt har mycket externa kontakter, vilket gör att det sällan är svårt att få intressenter till utlysta tjänster. Att hitta rätt spetskompetens kräver dock ett omfattande rekryteringsarbete där resultatet väl har motsvarat ambitionen och målet under året.

Sjukfrånvaro

Under 2010 kan ISP fortsatt redovisa en sjukfrånvaro på 0,6 %, vilket är samma nivå som föregående år. Någon mer detaljerad information kan ej ges på grund av myndighetens storlek.

Sjukfrånvaro (%)		
2010	2009	2008
0,6	0,6	2,4

Anställningar, mångfald och jämställdhet

Under året har 3 vakanser tillsatts. Mångfald finns alltid med som ett kriterium vid rekrytering där även jämställdhet mellan könen avseende löner, ansvar och kompetens är faktorer som eftersträvas att bibehållas.

Under 2010 har fördelningen varit 10 kvinnor och 12 män, där 12 personer tillhört kärnverksamheten.

Personalomsättning (antal)			
	2010	2009	2008
Avgångar	3	1	6
Nyanställningar	3	4	6

Könsfördelning (antal)			
	2010	2009	2008
Kvinnor	10	10	10
Män	12	12	11

Krishantering och informationssäkerhet

ISP bedriver ett systematiskt krishanteringsarbete sedan 2007, i vilket medarbetarna får tillfälle att delta i anpassade krisövningar. Under 2010 har ISP genomfört en krisövning och en brandövning.

ISP:s ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) har fortsatt byggts upp och avses vara färdigställt under 2011. I samband med att Stockholms Handelskammare undersökte utvecklingen av e-förvaltningen hos statliga myndigheter och kommuner var ISP en av åtta myndigheter som fick full poäng gällande informationssäkerhetsarbetet.

Tillgänglighet

ISP:s lokaler har anpassats så långt det är möjligt för att tillgodose regeringens krav på tillgänglighet.

Resultatredovisning

ISP ska redovisa verksamhetens totala intäkter och kostnader fördelat på:

Åtterrapporering:

- Avgiftsbelagd verksamhet uppdelat på kollektiven försvarsmateriel, produkter med dubbla användningsområden samt konventionen om förbud mot kemiska vapen,
- Myndighetens stöd och biståndsverksamhet utomlands,
- Den del av internationell verksamhet som anslagsfinansieras,
- Sanktionsverksamheten.

Verksamhetens totala intäkter och kostnader (tkr)				
	2010		2009	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Avgiftsbelagd verksamhet, varav:	25 076	28 753	23 310	22 798
Försvarsmateriel		14 187		12 313
Produkter med dubbla användningsområden		10 620		10 209
Konventionen om förbud mot kemiska vapen		269		276
Extern finansiering:				
Stöd och bistånd utomlands ¹	133	133	306	207 ²
Anslagsfinansierad verksamhet:				
Internationell verksamhet	2 500	2 482	2 500	2 456
Sanktionsverksamhet:				
Sanktioner ³		906	500	454
Artikel 21	366	156	-	-

På grund av ett nytt redovisningssätt från och med 2009 går det ej att göra en jämförelse med tidigare år.

¹ Redovisas separat och är avräknat från avgiftsbelagd verksamhet då intäkter och kostnader är direktöverförda mot anslaget.

² 2009 var det 99 tkr som gick över till 2010.

³ Sanktioner är från och med 2010 del av anslagsfinansierad verksamhet.

Finansiell redovisning

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2010	2009
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	1	28 547	25 698
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	9	1
Intäkter av bidrag		190	1 008
Finansiella intäkter	3	7	51
Summa		28 752	26 758
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	4	-19 143	-18 230
Kostnader för lokaler		-3 299	-3 163
Övriga driftkostnader		-4 774	-4 249
Finansiella kostnader	5	-33	-41
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 503	-1 075
Summa		-28 752	-26 758
VERKSAMHETSUTFALL			
		0	0
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		25 922	24 016
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-24 198	-30 526
Saldo		1 724	-6 511
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING			
	6	1 724	-6 511

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2010-12-31	2009-12-31
Tillgångar			
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utveckling	7	4 649	5 104
Summa		4 649	5 104
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	1 615	1 739
Summa		1 615	1 739
FORDRINGAR			
Fordringar hos andra myndigheter	9	495	534
Övriga fordringar		142	41
Summa		637	575
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Förutbetalda kostnader	10	1 059	820
Upplupna bidragsintäkter		34	0
Övriga upplupna intäkter	11	25 107	23 383
Summa		26 200	24 203
AVRÄKNING MED STATSVERKET			
Avräkning med statsverket	12	1 277	-706
Summa		1 277	-706
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		893	2 585
Kassa och bank		0	369
Summa		893	2 954
SUMMA TILLGÅNGAR		35 270	33 869
Kapital och skulder			
MYNDIGHETSKAPITAL			
Statskapital	13	282	282
Balanserad kapitalförändring	14	23 380	29 891
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		1 724	-6 511
Summa		25 386	23 662
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	0	51
Summa		0	51
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgäldskontoret	16	5 859	6 056
Skulder till andra myndigheter	17	520	774
Leverantörsskulder		1 651	1 223
Övriga skulder	18	274	656
Summa		8 303	8 708
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Upplupna kostnader	19	1 371	1 150
Oförbrukade bidrag	20	210	298
Summa		1 581	1 448
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		35 270	33 869

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 5 1:5 Ramanslag ap 1. Inspektionen för strategiska produkter	21	1 439	27 174	-711	27 902	-28 690	-788
Summa		1 439	27 174	-711	27 902	-28 690	-788

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel (tkr)	Not	Beräknat belopp	Inkomster
2527 001 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	22	24 674	24 198

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma.)

Tilläggsupplysningar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2009, 772 tkr, har år 2010 minskat 143 tkr.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

- 3 år Datorer, öppen miljö och sluten miljö – Immateriella tillgångar, säker elektronisk kommunikation
- 5 år Immateriella tillgångar, ärendehanteringssystem – Kontorsmaskiner, elektriska apparater
- 10 år Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

EXPORTKONTROLLRÅDET

Styrelseledamöter / andra styrelseuppdrag	Ersättning
Jan Andersson Ledamot i Centerpartiets distriktsstyrelse Halland.	8
Annicka Engblom Inga andra råds- och styrelseuppdrag.	16
Lars Johansson Inga andra råds- och styrelseuppdrag.	16
Björn Leivik Förbundsordförande för Moderaterna i Norra Älvsborg. Ledamot i Konstitutionsutskottet.	12
Göran Lennmarker President OSSE:s parlamentariska församling. Ordförande: Riksdagens utrikesutskott, Riksdagens sammansatta konstitutions- och utrikesutskott, Regeringens försvarsberedning. Ledamot: Utrikesnämnden, Riksdagens krigsdelegation, UD:s folkrättsdelegation.	10
Else-Marie Lindgren Inga andra råds- och styrelseuppdrag.	12
Peter Pedersen Ledamot: Operahögskolan, Arbetsmarknadsnämnden i Degerfors.	12
Lennart Rohdin Ledamot: AB Storstockholms Lokaltrafik, Försvarets Underrättelsenämnd.	12
Tone Tingsgård Ledamot i styrelsen Försvarshögskolan.	10
Majléne Westerlund Panke Ledamot i styrelsen Datainspektionen. Ordförande: styrelsen Institutet för Thematic Gender Studies, Linköpings och Örebro universitet.	14
Lars Ångström Inga andra råds- och styrelseuppdrag.	12
Inga förmåner.	

TEKNISK-VETENSKAPLIGA RÅDET

Styrelseledamöter / andra styrelseuppdrag Ersättning

Eva Lindencrona, direktör
Styrelseledamot i FOI. 2

Martin Rantzer, avdelningschef
Ordförande: Santa Anna IT Research Institute, Verksamhetsråd Säkerhet inom SICT.
Medlem i KBM:s IT-säkerhetsråd. 1

Erik Johan Sandewall, professor
Vice preses för Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien. 1

Per-Erik Petersson, teknisk direktör
Vice Ordförande i CBI Betonginstitut AB.
Styrelseordförande i Betong och Ballastiindustrin Kvalitetsutveckling (SBBK).
Styrelsesuppleant: Stiftelsen för Byggståolskvalitet (SBS), Glafo Glasforskningsinstitut.
Medlem: Sparbankstiftelsen Sjuhärad, Asta AB, Trätek AB (vilande), SITAC AB (vilande). 3

Nils Svartz, överdirektör
Medlem i Sveriges Standardiseringsråd, SEK – Svensk Ekstandard, Folk Försvar,
Pliktverket numera Rekryteringsmyndighetens insynsråd. 5

Björn O. Nilsson, direktör
Ledamot: BioInvent International AB, ÅF AB (Ångpanneföreningen).
Vice Ordförande i ÅForsk AB.
Styrelseordförande: ProNova (VINNOVA kompetenscentrum på KTH),
Centrum för Biomembranforskning på Stockholms universitet.
Styrelseledamot i Universeum i Göteborg. 2

Henrik Friman, forskningschef
Ledamot i AFCEA, styrelseordförande i Strategic Solution AB. 5

Inga förmåner.

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE / STYRELSEUPPDAG Lön

Generaldirektör Andreas Ekman Duse
Inga andra råds- och styrelseuppdrag. 894

Stf generaldirektör Jan-Erik Lövgren
Inga andra råds- och styrelseuppdrag. 766

Inga förmåner.

Antälldas sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro redovisas under Organisationsstyrning.

Noter

RESULTATRÄKNING

(tkr)		2010	2009
NOT	1	INTÄKTER AV ANSLAG	
		Intäkter av anslag	28 547
		Summa	28 547
		Summa "Intäkter av anslag" (28 547 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (28 690 tkr) på anslaget Uo 5 1:5. Skillnaden (-143 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men har inte bokförts som kostnader i resultaträkningen.	25 698
			25 698
Not	2	INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	9
		Summa	9
			1
			1
Not	3	FINANSIELLA INTÄKTER	
		Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	5
		Övriga finansiella intäkter	2
		Summa	7
			21
			30
			51
Not	4	KOSTNADER FÖR PERSONAL	
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	11 067
		Övriga kostnader för personal	8 076
		Summa	19 143
			10 785
			7 445
			18 230
		Ökningen av lönekostnader avser avtalspremier vid närmande av pensionsåret	
Not	5	FINANSIELLA KOSTNADER	
		Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	1
		Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	32
		Övriga finansiella kostnader	0
		Summa	33
			1
			36
			5
			41
Not	6	ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	
		Avgiftsfinansierad verksamhet, uppbörd	1 724
		Summa	1 724
			-6 511
			-6 511

BALANSRÄKNING

(tkr)		2010-12-31	2009-12-31	
Not	7	BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING		
		Ingående anskaffningsvärde	10 298	8 248
		Årets anskaffningar	762	2 050
		Summa anskaffningsvärde	11 060	10 298
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 194	-4 382
		Årets avskrivningar	-1 217	-812
		Summa ackumulerade avskrivningar	-6 411	-5 194
		Utgående bokfört värde	4 649	5 104
Not	8	MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER M.M.		
		Ingående anskaffningsvärde	8 983	8 581
		Årets anskaffningar	162	402
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 746	0
		Summa anskaffningsvärde	7 399	8 983
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 244	-6 981
		Årets avskrivningar	-286	-263
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 746	0
		Summa ackumulerade avskrivningar	-5 784	-7 244
		Utgående bokfört värde	1 615	1 739
Not	9	FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER		
		Fordran ingående mervärdesskatt	495	534
		Summa	495	534
Not	10	FÖRUTBETALDA KOSTNADER		
		Förutbetalda hyreskostnader	782	723
		Övriga förutbetalda kostnader	277	97
		Summa	1 059	820
Not	11	Övriga upplupna intäkter		
		Upplupna intäkter avseende uppbörd	25 107	23 383
		Summa	25 107	23 383

Årets fakturerade kostnader för uppbörd motsvarar inte i sin helhet ISP:s kostnader. Avdrag har gjorts för de poster i regleringsbrevet och ISP:s instruktion som finns angivna under not 22. Avdrag har också gjorts för den del av kostnaderna som har bekostats av bidragsmedel från UD.

(tkr)		2010-12-31	2009-12-31	
Not	12	AVRÄKNING MED STATSVERKET		
		Uppbörd		
		Ingående balans	-38	-3
		Redovisat mot inkomsttitel	-24 198	-30 526
		Uppbördsmedel som betalats till icke-räntebärande flöde	24 097	30 491
		Skulder avseende Uppbörd	-139	-38
		ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
		Ingående balans	-1 439	-3 044
		Redovisat mot anslag	28 690	27 466
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-27 174	-27 408
		Återbetalning av anslagsmedel	711	1 547
		Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	788	-1 439
		FORDRAN AVSEENDE SEMESTERLÖNESKULD SOM INTE HAR REDOVISATS MOT ANSLAG		
		Ingående balans	772	942
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-143	-170
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	629	772
		ÖVRIGA FORDRINGAR/SKULDER PÅ STATENS CENTRALKONTO I RIKSBANKEN		
		Ingående balans	0	0
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	24 098	30 707
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-1	-216
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-24 097	-30 491
		Saldo	0	0
		Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	1 277	-706
Not	13	STATSKAPITAL		
		Ingående balans	282	282
		Utgående balans	282	282
Not	14	BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING		
		Ingående balans	29 891	29 891
		Kapitalförändring enligt föregående års resultaträkning	-6 511	0
		Saldo	23 380	29 891

(tkr)		2010-12-31	2009-12-31	
Not	15	AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER		
		Ingående avsättning	51	152
		Årets pensionskostnad förändring	0	-12
		Årets pensionsutbetalningar	-51	-89
		Utgående avsättning	0	51
Not	16	LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	6 056	5 184
		Under året nyupptagna lån	1 305	1 947
		Årets amorteringar	-1 502	-1 075
		Utgående balans	5 859	6 056
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	7 500	7 500
Not	17	SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER		
		Arbetsgivaravgifter	283	285
		Leverantörsskulder andra myndigheter	237	313
		Övrigt	0	176
		Summa	520	774
Not	18	ÖVRIGA SKULDER		
		Personalens källskatt	274	287
		Övrigt	0	369
		Summa	274	656
Not	19	UPPLUPNA KOSTNADER		
		Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 158	1 014
		Övriga upplupna kostnader	213	136
		Summa	1 371	1 150
Not	20	OFÖRBRUKADE BIDRAG		
		Bidrag som erhållits från UD för sanktioner enligt artikel 21	210	298
		Summa	210	298

ANSLAGSREDOVISNING

- Not 21 Uo 5 1:5 ap.1
Inspektionen för strategiska produkter
Enligt regleringsbrevet disponerar Inspektionen för strategiska produkter en anslagskredit på 815 tkr. Under 2010 har Inspektionen för strategiska produkter utnyttjat 788 tkr av krediten.

Av anslaget ska minst 500 tkr användas för verksamheten enligt EG-förordningar om vissa sanktioner. Inspektionen för strategiska produkter har använt 906 tkr.

Anslaget är räntebärande.

Inspektionen för strategiska produkter får disponera 728 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s 3% av föregående års tilldelning enligt regleringsbrevet.
- Not 22 Inkomsttitel 2527
Utfallet på inkomsttiteln för år 2010 är 24 198 tkr och avser avgiftsinkomsterna för år 2009.
I regleringsbrevet för år 2009 var den beräknade avgiftsinkomsten 23 310 tkr.
Årsförskjutningen sker p.g.a avgiftssystemets konstruktion i enlighet med regleringsbrev och förordning (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2010	2009	2008	2007	2006
LÄNERAM RIKSGÄLDSKONTORET					
Beviljad	7 500	7 500	5 500	5 500	5 500
Utnyttjad	5 859	6 056	5 184	1 384	782
KONTOKREDITER RIKSGÄLDSKONTORET					
Beviljad	1 400	2 561	2 561	2 512	2 463
Maximalt utnyttjad	710	0	0	0	0
RÄNTEKONTO RIKSGÄLDSKONTORET					
Ränteintäkter	5	21	87	128	75
Räntekostnader	1	1	1	0	8
AVGIFTSINTÄKTER					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Övriga avgiftsintäkter	9	1	0	1	3
Avgiftsintäkter som ej disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	24 674	23 310	26 103	25 709	25 378
Avgiftsintäkter*	25 922	24 016	30 443	23 714	22 729
ANSLAGSKREDIT					
Beviljad	815	774	805	747	741
Utnyttjad	788	0	0	0	0
ANSLAG					
Ramanslag					
Anslagssparande	0	1 439	3 044	4 008	3 855
varav in-tecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden			Ej tillämpligt		
	-	-	-	-	-
PERSONAL					
Antalet årsarbetskrafter (st)	22	21	21	24	20
Medelantalet anställda (st)	22	21	20	20	19
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 237	1 221	1 375	940	1 069
KAPITALFÖRÄNDRING**					
Årets	1 724	-6 511	5 116	1 019	255
Balanserad	23 380	29 891	22 234	21 216	20 960

* Avgiftsintäkter är justerade för år 2009.

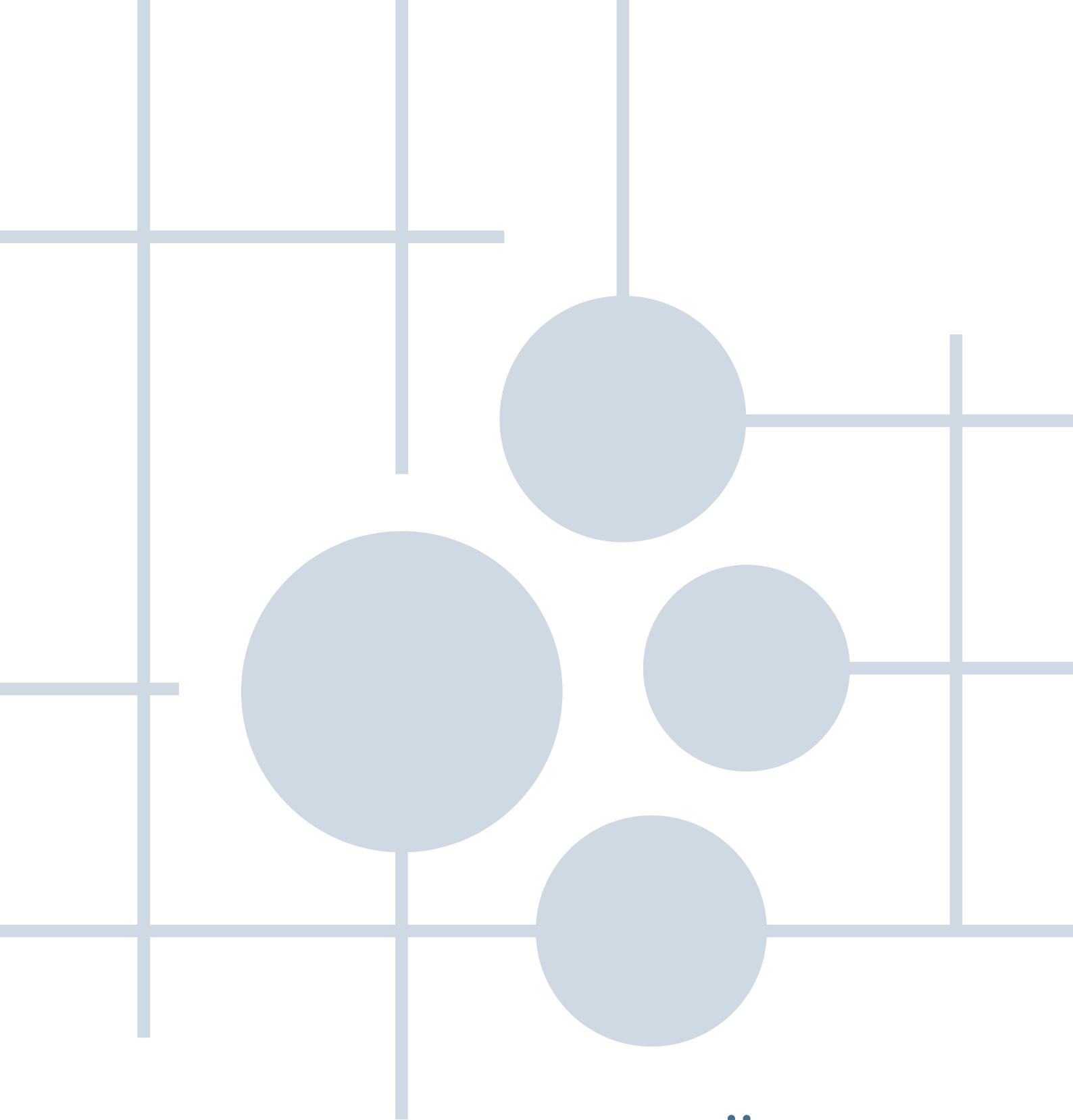
** Fr.o.m. år 2009 avräknas anslag kostnadsmissigt. Årets kapitalförändring år 2010 är enbart saldo från uppbördsverksamhet.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2011-02-21

Generaldirektör Andreas E. Duse

Övrigt

Exportkontrollprocessen för FM – steg för steg

Exportkontrollprocessen för försvarsmateriel bygger på lagen om krigsmateriel, där tillstånd behövs för respektive steg.

Klassificering

Vad som är att betrakta som försvarsmateriel framgår av förteckningen som återfinns som bilaga till krigsmaterieförordningen. Utifrån denna förteckning ska företag och andra som tillverkar, handlar med eller exporterar militära produkter kontrollera om dessa produkter är klassificerade som försvarsmateriel. I vissa fall kan det vara svårt för företagen att avgöra om en produkt ska klassificeras som försvarsmateriel eller inte. Företaget kan i dessa fall begära hjälp av ISP som då klassificerar produkten. De klassificeringar som ISP gör redovisas regelmässigt för Teknisk-vetenskapliga rådet (TVR) vars ledamöter är ledande befattningshavare vid skilda akademier och tekniska myndigheter.

Tillstånd

Företag som tillverkar eller tillhandahåller försvarsmateriel (även samarbetsavtal och militär utbildning) ska enligt gällande lagstiftning ansöka om tillstånd för detta hos ISP.

Marknadsföringsrapporter

Marknadsföring av försvarsmateriel är inte tillståndspliktig. Alla företag som bedriver marknadsföringsåtgärder är dock skyldiga att regelbundet redovisa och rapportera sina aktiviteter för ISP.

Företagsmöten

Fortlöpande hålls regelbundna möten mellan försvarsindustriföretag och ISP. Regelbundenheten avgörs främst av hur stor export företaget har och sker mellan en till fyra gånger per år.

Förhandsbesked

Företag kan även begära att ISP ska yttra sig över möjligheten att exportera viss försvarsmateriel till en viss stat. Detta sker i ett förhandsbesked som medför att ISP i ett tidigt skede, utifrån riksdagens fastställda riktlinjer för försvarsmaterielexport, prövar om en

export ska godkännas eller inte. En sådan prövning kan göras av ISP självt eller efter samråd med EKR. Här bör noteras att ärenden av särskild principiell betydelse ska överlämnas till regeringen för beslut. Ett positivt förhandsbesked är inte detsamma som utförseltillstånd. En slutlig prövning görs först när en ansökan om utförseltillstånd inkommit.

Anbudsunderrättelse

Företag ska underrätta ISP fyra veckor i förväg när de avser att lämna en bindande offert till en kund. Den bindande offerten är ett viktigt steg för företaget och underrättelsen är därför en betydelsefull kontrollstation för ISP, som har en möjlighet att förbjuda företaget att lämna offerten. Normalt har offerten föregåtts av en löpande dialog med ISP vid de regelbundna företagsmötena och har kanske även förhandsprövats i EKR. Ibland måste företagen lämna en bindande offert med mindre än fyra veckors varsel. Företagen har i dessa situationer en möjlighet att begära en anbudsunderrättelse med s.k. nedsatt tidsfrist.

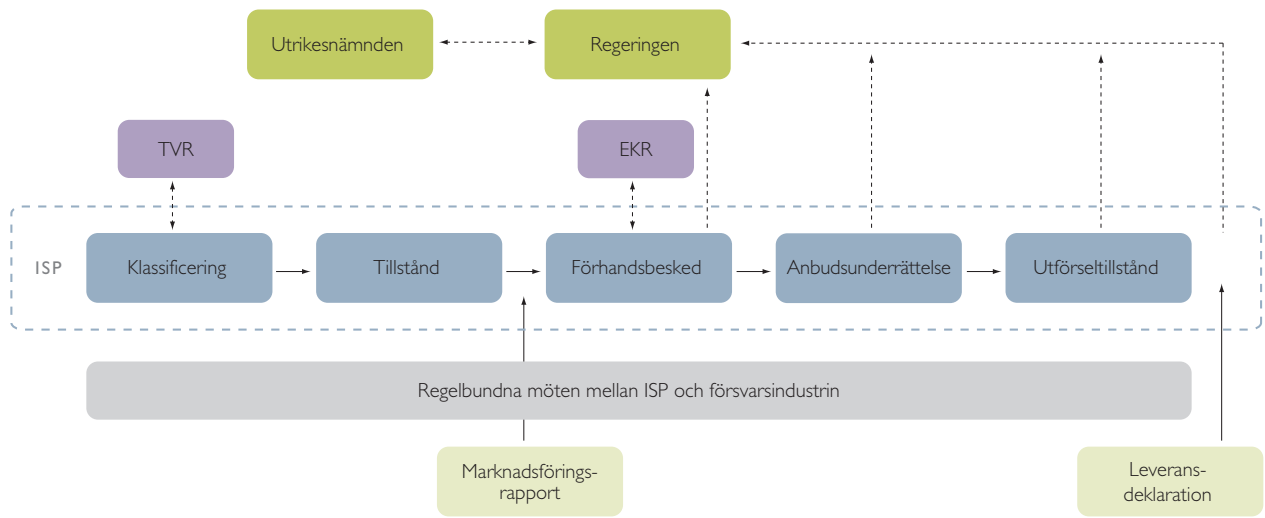
Utförseltillstånd

All utförsel av försvarsmateriel utan tillstånd är förbjuden. ISP gör en slutlig prövning av ärendet när en ansökan om utförseltillstånd kommer in till myndigheten. Vid denna prövning gör ISP en totalbedömning av alla för ärendet betydelsefulla omständigheter och prövar ärendet utifrån gällande riktlinjer samt med beaktande av EUs uppförandekod för export av försvarsmateriel. ISP kan (som anges ovan) även avslå en ansökan om utförseltillstånd om företaget har fått ett positivt förhandsbesked tidigare i processen. Utförsel är ett vidare begrepp än export, eftersom utförsel även innefattar t.ex. temporär utförsel för demonstration, reparation m.m. Överföring av programvara till utlandet genom telekommunikation eller på annat liknande sätt jämställs med utförsel.

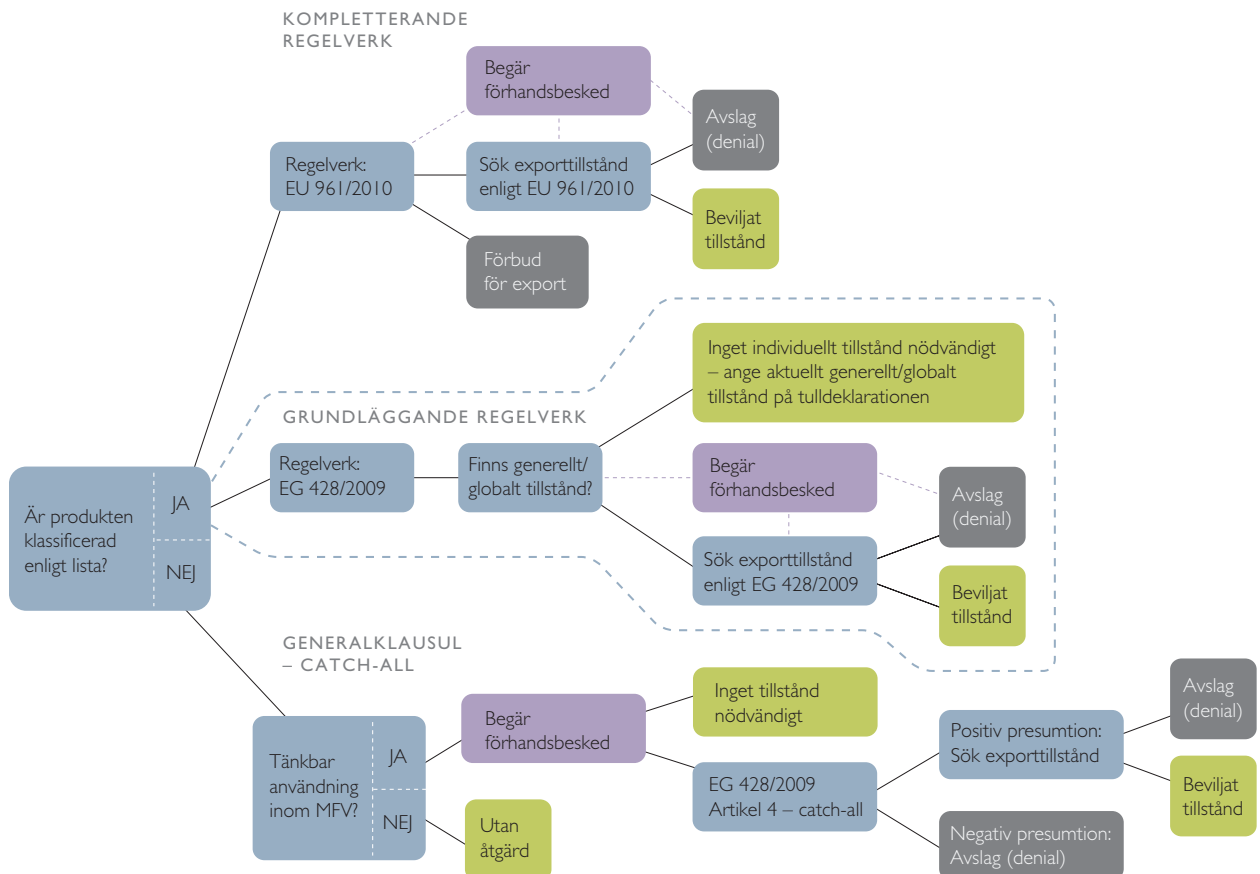
Leveransdeklaration

Företag som har tillverknings- eller tillhandahållandetillstånd är enligt lagen skyldiga att med viss regelbundenhet redovisa levererad och fakturerad försvarsmateriel inom och utom landet.

Exportkontrollprocessen för FM

Exportkontrollprocessen för PDA

Exportkontrollprocessen för PDA – steg för steg

Sverige utövar exportkontroll för produkter med dubbla användningsområden (PDA), det vill säga produkter som har en självklar civil användning men som även kan nyttjas av militär och/eller för framställning av massförstörelsevapen. Exempel på produkter är olika slags kemikalier, högteknologiska verktygsmaskiner och rör i olika speciallegeringar. Exportkontrollprocessen bygger på ett grundläggande regelverk för exportkontroll, rådets förordning (EG) 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export av produkter och teknik med dubbla användningsområden. Dessutom gäller rådets förordning (EU) nr 961/2010 om restriktiva åtgärder mot Iran.

Lagstiftningen utgår från att handeln i de allra flesta fall ska tillåtas. Endast i undantagsfall ska tillstånd vägras, vilket sker när skälig misstanke om att produkterna kan komma att utnyttjas för fel syften finns.

Klassificering

Det första steget i exportkontrollprocessen är att göra en produktklassificering.

Rådets förordning innehåller en produktlista med en förteckning över kontrollerade produkter som kräver tillstånd för att få exporteras. Ansvaret för genomförandet av produktklassificering faller på exportören, men ISP kan kontaktas för rådgivning gällande en produkts klassificering. Om produkten återfinns på produktlistan krävs exporttillstånd från ISP för export.

Förhandsbesked

Om ett företag är osäker på om ett exporttillstånd kommer att behövas eller ej kan företaget få ett förhandsbesked av ISP. Detta kan exempelvis vara aktuellt vid export av en produkt som är kontrollerad, men där företaget vill ha ISPs utlåtande innan man startar kostsamma marknadsansträngningar. Förhandsbeskedet resulterar i en positiv eller negativ presumtion, där positiv presumtion innebär att ett exporttillstånd krävs och negativ presumtion innebär direkt avslag. Beskeden är vägledande för eventuell tillståndsansökans utfall men slutlig ställning tar ISP när ansökan om exporttillstånd inkommit.

Generalklausul – catch-all

Under vissa omständigheter kan även produkter som inte återfinns på produktlistan vara belagda med exportkontroll. Detta sker via den generalklausul som återfinns i förordningen, en så kallad catch-all-regel. Denna kan användas om det exempelvis finns skäl för ISP att misstänka att produkten kommer att användas i någon form av massförstörelsevapen eller om det är för militär slutanvändning i ett land där det föreligger ett vapenembargo. Detta innebär att den specifika exporten ej kan genomföras utan exporttillstånd från ISP.

Utförseltillstånd

Om en produkt återfinns på produktlistan, om ISPs förhandsbesked resulterar i en positiv presumtion eller om catch-all föreligger krävs ansökan om utförseltillstånd. Det finns olika typer av utförseltillstånd, individuella, generella och globala.

Avslag (denial)

Om ISP beslutar att avslå en ansökan om exporttillstånd, det vill säga förbjuder att en viss produkt får exporteras till en viss mottagare, meddelas detta till de andra medlemsstaterna i EU samt inom den exportkontrollregim som produkten kan härledas till. Detta görs via en notifiering, en så kallad denial. Anledningen är främst för att sprida information bland de övriga medlemsstaterna om den svenska bedömningen, och innebär att ingen annan medlemsstat får göra motsvarande export utan att konsultera Sverige.

Se processbild på föregående sida.

Förkortningar, begrepp och andra källor

Förkortningar

AG	Australia Group, Australiengruppen	MANPADS	Man-Portabel Air Defence Systems, bärbara luftvärnssystem
ASD	AeroSpace and Defence Industries Association of Europe	MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
BAFA	Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle/The Federal Office of Economics and Export Control, Tysklands motsvarighet till ISP	MR	Mänskliga rättigheter
CBRN	Chemical, Biological, Radiological and Nuclear	MTCR	Missile Technology Control Regime
COARM	The working group on conventional arms, Rådsarbetsgrupp, EUs arbetsgrupp för export av konventionella vapen	MUST	Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten
CWC	Chemical Weapon Convention, Kemvapenkonventionen	NBC-skydd	Skydd mot nukleära, biologiska och kemiska ämnen
EDA	European Defence Agency	NGO	Non-government organization
EKF	Exportkontrollföreningen	NLAW	Next Generation Light Anti-Armour Weapon, pansvarvämsrobot
EKN	Exportkreditnämnden	NSG	Nuclear Suppliers Group
EKR	Exportkontrollrådet	OPCW	Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons
ESV	Ekonomistyrningsverket	OSCE	The Organization for Security and Co-operation in Europe
EU	Europeiska unionen	PDA	Produkter med dubbla användningsområden
EUC	End User Certificate	Säpo	Säkerhetspolisen
FATF	Financial Action Task Force	SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute
FI	Finansinspektionen	SOFF	Säkerhets- och försvarsföretagen
FM	Försvarsmateriel	TVR	Teknisk-vetenskapliga rådet
FMV	Försvarets materielverk	UD	Utrikesdepartementet
FN	Förenta nationerna	UD-NIS	UD:s Enhet för nedrustning och icke-spridning
FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut	WA	Wassenaar Arrangement
FRA	Försvarets radioanstalt	WMD	Weapon of Mass Destruction, massförstörelsevapen
FÖ	Försvarsdepartementet		
GPL	Global projektlicens		
ICT	Intra-community transfer		
IVA	Ingenjörsvetenskapsakademien		
KemI	Kemikalieinspektionen		
KM	Krigsmateriel		
KRUT	Krigsmaterielutredningen – reformerat regelverk för handeln med försvarsmateriel (SOU 2005:9)		
LEOM	Licensing and Enforcement Officers Meeting, Wassenaar-arrangemanget		
LoI/FA	Letter of Intent/Framework Agreement, det s.k. sexnationssamarbete mellan Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien, Spanien och Sverige		

Begrepp

Anbud	Erbjudande om slutande av avtal.
Anbudsunderrättelse	Innan ett företag lämnar ett bindande anbud måste företaget underrätta ISP. Huvudregeln är att underrättelsen ska komma in fyra veckor innan anbudet lämnas. Kontroll på grund av slutanvändning (till skillnad från kontroll via produktlistor).
Catch-all-ärenden	Kontroll på grund av slutanvändning (till skillnad från kontroll via produktlistor).
Denials	Avslag
Exportkontrollannex	Avtal om exportkontroll knutet till regeringsöverenskommelse om försvarssamarbete.
Företagsbesök	Besök på plats hos företag för dialog kring exempelvis marknadsföring.
Förhandsbesked	Företagen kan begära ett yttrande från ISP om möjligheten att få utförelsetillstånd till en specifik stat.
Genomströmningstid	Definieras i dagar utifrån ett ärendes ankomstdatum till beslutsdatum hos ISP.
Kemvapenkonventionen	En internationell konvention som förbjuder utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt övervakning att kemikalier inte används för sådana ändamål.
Klassificering	Ärendeklassning mot krigsmaterieförordningen respektive EU:s kontrollista över materiel.
Licenser	Utfärdade tillstånd för att föra ut materiel.
Samarbetsavtal	Avtal om tillverkningsrätt/samarbete. Det är förbjudet för företag att ingå avtal om upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt till någon i utlandet utan tillstånd.
Slutanvändarintyg	Intyg där mottagaren bland annat försäkrar att den levererade produkten inte kommer att vidareexporteras.
Tillsynsbesök	Besök på plats hos företag som står under tillsyn. Vid besöket sker en genomgång av bland annat förhandsförfrågningar och anbudsunderrättelser.
Transshipment	Omlastning för vidare transport.
Transitering	Transport genom en stat utan förtullning.
Utförelse	Varor och tjänster som exporteras från Sverige. Utförelse är ett vidare begrepp än export, eftersom utförelse även innefattar exempelvis temporär utförelse för demonstration, reparation m.m. Överföring av programvara till utlandet genom telekommunikation eller på annat liknande sätt jämföras med utförelse.

Andra källor

För dig som är intresserad och vill läsa vidare finns här ett axplock av användbara webbplatser. Observera att ISP inte ansvarar för innehåll eller riktighet på dessa webbplatser.

AeroSpace and Defence Industries Association of Europe (ASD)	www.asd-europe.org
Australiengruppen (AG)	www.australiagroup.net
Amnesty	www.amnesty.se
Berlin Information-center for Transatlantic Security	www.bits.de
BAFA, The Federal Office of Economics and Export Control, Tyskland	www.bafa.de/bafa/en
Danish Enterprise and Construction Authority	www.deaca.dk/exportcontrols/0/30/0
BIS, Dep. for Business, Innovation and Skills, England	www.bis.gov.uk/exportcontrol
Diakonia	www.diakonia.se
Dutch Ministry of Foreign Affairs, Nederländerna	www.minbuza.nl/english
Europeiska unionen (EU)	www.europa.eu/index_sv.htm
Exportkontrollföreningen (EKF)	www.chamber.se/om-foreningen.aspx
Exportkontrollrådet (EKR)	www.isp.se/ekr

Exportkreditnämnden (EKN)	www.ekn.se
Finansinspektionen (FI)	www.fi.se
French Ministry of Foreign and European Affairs, Frankrike	www.diplomatie.gouv.fr/en
Förenta nationerna (FN)	www.un.org
Försvarets materielverk (FMV)	www.fmv.se
Försvarets radioanstalt (FRA)	www.fra.se
Försvarsdepartementet (Fö)	www.regeringen.se/forsvar
Försvarsmakten	www.mil.se
International Atomic Energy Agency (IAEA)	www.iaea.org
Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)	www.ikff.se
ISP	www.isp.se
Kemikalieinspektionen (KemI)	www.kemi.se
Kristna Fredsrörelsen	www.krf.se
Lagrummet – portal till svensk rättsinformation	www.lagrummet.se
Missilteknologikontrollregimen (MTCR)	www.mtcr.info
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	www.msb.se
Nobelstiftelsen	www.nobelprize.org
Nuclear Suppliers Group (NSG)	www.nuclearsuppliersgroup.org
Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)	www.oecd.org
Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW)	www.opcw.org
Rikspolisstyrelsen (RPS)	www.polisen.se/rikspolisstyrelsen
Röda Korset	www.redcross.se
SIDA	www.sida.se
Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)	www.ssm.se
Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)	www.sipri.org
Svenska FN-förbundet	www.sfn.se
Svenska freds- och skiljedomsföreningen	www.svenskafreds.se
Sveriges regering	www.regeringen.se
Sveriges riksdag	www.riksdagen.se
Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF)	www.soff.se
Säkerhetspolitik	www.sakerhetspolitik.se
Teknisk-vetenskapliga rådet (TVR)	www.isp.se/tvr
The Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE)	www.osce.org
The Weapons of Mass Destruction Commission	www.wmdcommission.org
Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)	www.foi.se
Tullverket	www.tullverket.se
Utrikesdepartementet (UD)	www.regeringen.se/utrikes
Världsbanken	www.worldbank.org
Wassenaar-arrangemanget (WA)	www.wassenaar.org

*En ansvarsfull kontroll av strategiska produkter
– vårt bidrag till en säkrare värld*

